

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH (NR 290)

z dnia 18 czerwca 2026 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Finansów Publicznych (nr 290)

18 czerwca 2026 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem p.o. **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– **sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. (druk nr 2629) wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2025 roku (druk nr 2681) w zakresie:**

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe:

- a) dochody i wydatki,**
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,**
- c) dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe,**
- d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym,**
- e) państwowe fundusze celowe:**
 - **Fundusz Reprywatyzacji,**
 - **Fundusz Edukacji Finansowej,**

2) państwowej osoby prawnej – Polskiego Instytutu Ekonomicznego,

3) państwowej osoby prawnej – polskiej Agencji Nadzoru Audytowego,

4) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa: dochody,

5) dochodów budżetu środków europejskich,

6) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna: wydatki,

7) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 10, 16, 19, 21, 24, 31, 40, 44, 46, 55, 56, 57, 60, 61 i 71,

8) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

- a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem: dochody i wydatki,**
- b) 758 – Różne rozliczenia: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,**

9) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa: dochody i wydatki,

10) przychodów i rozchodów budżetu państwa,

– **informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2025 roku przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 2582).**

W posiedzeniu udział wzięli: **Hanna Majszczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Marcin Łoboda** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Stawicki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Dariusz Daniluk** prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego wraz ze współpracownikami, **Maciej Sobolewski** dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego wraz ze współpracownikami, **Mateusz Olczak** dyrektor Departamentu Gwarancji i Poręczeń Banku Gospodarstwa Krajowego wraz ze współpracownikami, **Jarosław Borowski** p.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, oraz **Zofia Springer** – specjalista ds. finansów publicznych w Wydziale Oceny i Skutków Finansowych Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje, po pierwsze, rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r., wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2025 r. w zakresie... dzisiaj inaugurujemy prace nad sprawozdaniem budżetowym. Dzisiaj na tym posiedzeniu, po pierwsze, część budżetowa 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe, po drugie, Polski Instytut Ekonomiczny, po trzecie, część budżetowa 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, po czwarte, dochody środków europejskich, część... po piątą, część budżetowa 81 – Rezerwa ogólna, część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 10, 16, 19, 21, 24, 31, 40, 44, 46, 55, 56, 57, 60, 61, 71, część budżetowa 85 – Budżety wojewodów, i część budżetowa 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, część... w dziewiątym punkcie przychody i rozchody budżetu państwa i w punkcie 10 budżet Państwowej Osoby Prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Poza tym mamy jeszcze w porządku rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2025 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Nie widzę uwag do porządku.

Uznaję, że go przyjęliśmy.

Witam na naszym posiedzeniu licznie zgromadzonych i przybyłych gości, ale przede wszystkim chciałbym przywitać panią minister Hannę Majszczyk – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, pana Marcina Łobodę – sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, pana Stawickiego Zbigniewa – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, także pana Macieja Sobolewskiego – dyrektora Polskiego Instytutu Ekonomicznego, pana Dariusza Daniluka – zastępcę prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, panią Ilonę Kowalską – dyrektora generalnego Ministerstwa Finansów. Witam także towarzyszące państwu osoby. Witam również przedstawicieli NIK-u – pana Jarosława Borowskiego, dyrektora departamentu, i panią Elżbietę Grochman, głównego specjalistę Najwyższej Izby Kontroli. Nie będę całej listy... Witam także towarzyszące państwu osoby.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad. Dzisiaj omawiamy części należące do właściwości Komisji Finansów Publicznych. Chcę państwa poinformować, że posłowie otrzymali pocztą elektroniczną informację o wykonaniu budżetu, przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowania sejmowego Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji. Wszystkie te materiały mamy na swoich iPadach, ale są także dostępne w biurze Komisji wydrukowane materiały.

Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu będzie się odbywało w następującym porządku: po pierwsze, wystąpienie dysponenta części budżetowej, po drugie, wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do koreferowania wykonania poszczególnych części budżetowych, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli i dyskusja: pytania, posłów, odpowiedzi dysponentów części budżetowych. I to tyle, jeśli chodzi o sposób procedowania. Tradycyjna formuła. Mam nadzieję, że nie budzi emocji.

Uznaję, że przyjęliśmy tę formułę. Pan poseł Kuźmiuk, bardzo proszę.

Posel Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Tak. Panie przewodniczący, przyjmujemy tę formułę. Jest oczywista. Natomiast rozumiem, że to rozpatrywanie wykonania budżetu za poprzedni rok, które dzisiaj rozpoczynamy, jednak rozpocznie się głosem pani minister. Ja oczekiwałam, żeby na początku została wyjaśniona ta poważna rzecz wynikająca z raportu pokontrolnego NIK-u, dotycząca kształtowania wydatków na podstawie stabilizującej reguły wydatkowej. Tu w materiałach NIK-u jest to poważny zarzut adresowany do Ministra Finansów. Chodzi o kwotę 84 500 000 tys. zawyżonych wydatków w 2025 r. Mam nadzieję, że w tym słowie wstępnym, że tak się wyrażę, pani minister ustosunkuje się do tego zarzutu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Myślę, że można było to zgłosić na etapie wystąpienia pani minister, ale rozumiem, że możemy tego oczekiwać i pani minister przedstawi również tę informację. Nie widzę więcej zgłoszeń.

Przystępujemy zatem do rozpatrzenia wykonania części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe. Bardzo proszę, pani... Tak, bardzo proszę, pani minister. Również...

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

...odpowiedź na zadane wcześniej pytanie.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Tak. Wysoka Komisjo, bardzo się cieszę z tego pytania, szczerze mówiąc, bo nie wiedziałam, w którym momencie dzisiejszego porządku obrad moglibyśmy się do tego odnieść, bo tak nie bardzo to wpisywało się w harmonogram i cieszę się, że pan poseł zadał to pytanie. Otóż to, co się ukazuje, o czym mówił pan poseł, i to, co jest napisane w tych materiałach, w żadnym przypadku nie może być traktowane jako zarzut do niewykonania czegoś lub wykonania źle, czy też przekroczenia jakiegokolwiek limitu. Jeżeli zobaczymy analizę NIK-u, na stronie 26 analizy i na stronie 123 materiałów, które państwo otrzymali, to jest tam wyraźnie napisane, że reguła została policzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. To jest w materiale NIK-u. Wszelkie dalsze wywody są wizją, jak według kontrolerów powinna być skonstruowana reguła. Natomiast my przestrzegamy reguł wynikających z mocy prawa zatwierdzonych przez parlament, a nie przez oczekiwania, być może nawet niezgodne z wizją na przyszłość. Tyle mam w tym temacie do powiedzenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę w tej chwili przejść o przejście do części budżetowej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

W części 19 poproszę, żeby pani dyrektor generalna sprawozdała wykonanie części 19. Dziękuję. Pani Ilona Kowalska.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Ale to potem będzie po prezentacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Na tym etapie przeszliśmy... Panowie, będziecie mieli jeszcze czas zadać pytania. Teraz już udzieliłem głosu pani minister. Pani minister przekazała głos pani dyrektor. Nie przerywajmy. W każdej chwili możecie zadawać te pytania. Bardzo proszę.

Dyrektor generalna Ministerstwa Finansów Ilona Kowalska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone szanownej Komisji, dlatego pozwolę sobie przedstawić najważniejsze dane w skróconej formule.

Dochody budżetowe. W ustawie budżetowej na rok 2025 prognoza dochodów budżetowych dla części 19 wyniosła 3 400 000 tys. zł. W 2025 r. zrealizowano dochody budżetowe na poziomie 5 900 000 tys. złotych. Osiągnięcie dochodów wyższych niż zaplanowane w ustawie budżetowej

na rok 2025 wynikało przede wszystkim z wysokich wpływów uzyskanych w dziale – Różne rozliczenia, w kwocie ponad 5 700 000 tys. zł, to jest ponad 97% wykonanych dochodów ogółem. Podstawowymi źródłami wpływu w tym dziale były... Słychać? Podstawowymi źródłami wpływu w tym dziale były odsetki od środków lokowanych w Narodowym Banku Polskim oraz Banku Gospodarstwa Krajowego.

Wydatki budżetu państwa. W ustawie budżetowej na rok 2025 wydatki budżetu państwa w części 19 określono na poziomie nieco ponad 16 000 000 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu plan wydatków został zwiększony o kwotę 22 700 000 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa, w tym przede wszystkim 21 500 000 tys. zł przeznaczone zostały na wpłaty do funduszu przeciwdziałania COVID-19 utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego. W wyniku tych zmian plan wydatków budżetu państwa na koniec 2025 r. wyniósł ponad 38 800 000 tys. zł. W roku 2025 w części 19 zrealizowano wydatki budżetu państwa na poziomie 38 300 000 tys. zł, co stanowiło ponad 98% planu wydatków po zmianach. Wydatki przeznaczono na dotacje i subwencje – 23 000 000 tys. zł (to jest 100% wykonania planu), wynagrodzenia – 10 400 000 tys. złotych (99% wykonania planu), pochodne od wynagrodzeń – 1 500 000 tys. zł (99% planu), pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych – 2 600 000 tys. zł (87% planu), wydatki majątkowe – 746 000 tys. zł (94% planu), świadczenia na rzecz osób fizycznych – 85 000 tys. (100% planu). Największy udział w całości wydatków budżetu państwa stanowiły dotacje i subwencje, w tym głównie wcześniej wspomniana przeze mnie wpłata na fundusz przeciwdziałania COVID-19 oraz wynagrodzenia i uposażenia wraz z pochodnymi dla pracowników resortu finansów.

Wydatki budżetu środków europejskich. W ustawie budżetowej na rok 2025 wydatki budżetu środków europejskich w części 19 określono na kwotę 112 500 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków budżetu środków europejskich nie uległ zmianie. W roku 2025 w części 19 zrealizowano wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 5 600 tys. zł, co stanowiło 5% planu wydatków po zmianach.

Wydatki na wynagrodzenia w 2025 r. zrealizowano w kwocie 10 400 000 tys. zł, w tym dla członków korpusu służby cywilnej – blisko 8 300 000 tys. zł, funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej – 1 700 000 tys. zł, osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 420 000 tys. zł, osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe – 1700 tys. zł, żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 1700 tys. zł.

Dotacje podmiotowe i celowe. Wydatki na wypłatę dotacji i subwencji w części 19 w roku 2025 wyniosły łącznie 23 000 000 tys. zł i stanowiły 59,9% wykonania budżetu państwa części 19. Wydatki zostały zrealizowane w 100% planu po zmianach. Środki przekazano głównie na wpłatę na fundusz przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 21 500 000 tys. zł, wpłatę na Fundusz Pomocy w wysokości 783 000 tys. zł, dotację podmiotową dla spółki Aplikacje Krytyczne – 319 800 tys. zł, dotacje i subwencje dla partii politycznych i komitetów wyborczych – 82 300 tys. zł, udział w subsydiowaniu odsetek od pożyczki udzielonej przez Komisję Europejską Ukrainie w wysokości 109 000 tys. zł, dotacje przedmiotowe do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych – 72 400 tys. zł.

W ramach części 19 zrealizowano również zadania programu wieloletniego Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025 w kwocie 953 500 tys. zł. Środki przeznaczono w szczególności na wzrost konkurencyjności i motywacyjności zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS – 531 200 tys. zł, inwestycje budowlane i modernizacja infrastruktury lokalowej KAS oraz zakup nieruchomości – 309 700 tys. zł, wydatki na szkolenia, wydatki majątkowe i bieżące, modernizację i utrzymanie wyposażenia technicznego KAS – 59 700 tys. zł, wydatki związane z rozwojem systemów i infrastruktury teleinformatycznej KAS, inwestycje majątkowe, budowlane oraz zakupy IT – 52 900 tys. zł.

Fundusz reprywatyzacji. Ministerstwo Finansów obsługuje Fundusz Reprywatyzacji. W 2025 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości 674 800 tys. zł. Były to głównie odsetki i wpływy z dywidend w wysokości 434 400 tys. zł oraz różne przychody nieplanowane w ustawie budżetowej i inne zwiększenia, w tym odpisy aktualizujące należności i długoterminowe aktywa finansowe nieplanowane w ustawie budżetowej w wysokości 244 000 tys. zł. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości prawie 140 000 tys. zł. W szczególności były to wydatki związane z objęciem przez Skarb Państwa akcji w spółkach oraz koszty związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa.

Fundusz Edukacji Finansowej. Minister Finansów i Gospodarki jest dysponentem również Funduszu Edukacji Finansowej. W 2025 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości nieco ponad 35 000 tys. zł. Głównym źródłem przychodów były kary pieniężne nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz odsetki od wolnych środków finansowych funduszu przekazywanych w zarządzenia terminowe. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości 36 200 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone głównie na dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych oraz dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (11 500 tys. zł) oraz zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych (24 700 tys. zł). Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o wystąpienie.

P.o. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dzień dobry. Anna Rybczyńska, pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych, przeprowadzającego kontrolę.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedstawię pokrótce wyniki kontroli w części 19. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 19. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości z uwagi na skalę lub charakter nie spowodowały obniżenia oceny kontrolowanej działalności. Wskazują jednak na potrzebę wzmocnienia nadzoru w obszarach ich występowania. Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 22 200 000 tys. zł, stanowiących 57,9% wydatków tej części. Większość z tej kwoty, blisko 22 000 000 tys., stanowiły wydatki zrealizowane przez ministerstwo w grupie dotacje i subwencje. Skontrolowane wydatki w tej grupie dokonywane były celowo i w wysokościach uzasadnionych potrzebami podmiotu dotowanego. Kontrolę realizacji wydatków dysponenta trzeciego stopnia centrali Ministerstwa Finansów przeprowadzono na próbie wydatków budżetu państwa o łącznej wartości ponad 318 000 tys. zł, co stanowiło blisko 20% wydatków tej jednostki. Skontrolowano także wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 2000 tys. zł, co stanowiło blisko 79% wydatków kontrolowanej jednostki i 36,6% wydatków części 19. Objęte kontrolą wydatki były ponoszone zgodnie z planem finansowym oraz zawartymi umowami na cele służące realizacji zadań statutowych ministerstwa oraz zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Zobowiązania, których dotyczyły skontrolowane wydatki, były regulowane terminowo, z wyjątkiem 20 z 31 badanych przypadków wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Pozostałe stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły między innymi zaplanowania środków w rezerwach celowych na dotację podmiotową dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne na rok 2025 mimo posiadania na etapie planowania informacji pozwalających na ich uwzględnienie w planie wydatków. Kolejna nieprawidłowość dotyczyła nierzetelnego zaplanowania wydatków budżetu środków europejskich na 2025 r. w Izbach Administracji Skarbowej i jednostkach podległych na projekty z zakresu poprawy efektywności energetycznej w budżetach użyteczności publicznej. Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzenia łącznych sprawozdań za 2025 r. przez dysponenta części 19 i jednostkowych sprawozdań centrali Ministerstwa Finansów oraz dysponenta części 19. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę koreferenta Komisji, pana Marcina Porzucka. Przepraszam, zmieniłem kolejność, burząc trochę wcześniejsze uzgodnienia i reguły, ale bardzo proszę, panie pośle, o wystąpienie.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Tradycyjnie przypadło mi w udziale przedstawienie koreferatu w tym zakresie w części 19. Od strony czysto technicznej sprawozdanie z wykonania budżetu w zakresie części 19 daje podstawę do przyjęcia tego sprawozdania. Niepokój budzi i pewne wątpliwości sposób przedstawiania wydatków w układzie zadaniowym oraz stosowane mierniki oceny działania administracji skarbowej, które nie pozwalają ocenić realizacji

ustawowych zadań organów Krajowej Administracji Skarbowej. Zwracam także uwagę na dosyć znaczący wzrost zatrudnienia o 675 etatów. Ta część 19 nie jest wielka w zakresie budżetu państwa. Dochody stanowią niespełna 1%. Natomiast warto zwracać uwagę na rzeczy, które nie powinny mieć miejsca. Obserwujemy to chociażby w zakresie wydatków budżetu środków europejskich. Zrealizowano plan w niespełna 5%. Jak wynika z informacji o wykonaniu budżetu, realizacja wydatków na takim poziomie była spowodowana przede wszystkim opóźnieniami w ocenie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie programu FENIKS – programu, który miał wspierać cyfrową, zieloną transformację Polski, który był jednym z priorytetów rządu. I pytanie, z czego wynikały te opóźnienia? Drugim elementem była również konieczność wprowadzenia zmian w projekcie „Rozbudowa systemu zarządzania relacjami z klientem Krajowej Administracji Skarbowej”. Te informacje niepokoją i myślę, że należy wyciągnąć wnioski na przyszłość. Nie będę powtarzał tych elementów, które były już przedłożone przez panią dyrektora. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Posel Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Tak w nawiązaniu do enigmatycznego wyjaśnienia pani minister, to chciałem poprosić jednak o ustosunkowanie się do opinii Najwyższej Izby Kontroli zaprezentowanej w tomie pierwszym na stronie 13 pkt 26, która brzmi tak: „Skutki finansowe stwierdzonych przez NIK nieprawidłowości w zakresie kwoty wydatków stabilizującej reguły wydatkowej wyniosły łącznie 84 500 tys. zł”. Nie jest więc tak, że jest wszystko w porządku. I tutaj oczywiście są wymienione różnego typu działania, które prowadziły do ominięcia czy do wyprowadzenia tych wydatków poza stabilizacyjną regułę wydatkową. Natomiast, po pierwsze, realizacja budżetu, jeśli chodzi o stronę dochodową, rozminęła się o 72 000 000 tys. zł w stosunku do planu. Ominięcie o 84 000 000 tys. zł stabilizującej reguły wydatkowej naprawdę wymaga wyjaśnienia nie jednym zdaniem w emocjonalnym tonie, tylko precyzyjne wyjaśnienie, skąd to wszystko się bierze, bo przypomnę, że dług i zadłużenie narasta w trybie szalonym, tak bym powiedział. To już jest... my mówimy o 25 r., czyli drugim roku rządów, ale plan na 26 jest prawie że identyczny. Również sięga w założeniach budżetowych deficyt prawie 300 000 000 tys. złotych. Jeśli znów, po raz kolejny, przeszacowanie dochodów będzie wynosiło tak, jak w 25 r., o kolejne 70 000 000 tys., czyli ten deficyt będzie znacznie większy... więc naprawdę nie możemy przechodzić do porządku dziennego, tym bardziej że przekraczamy już 60% zadłużenia. I rozumiem, że omijanie stabilizującej reguły wydatkowej w ten sposób ma prowadzić do tego, żeby chociaż pozornie bezkarnie to omijać, ale tak naprawdę to są skutki finansowe za tym idące – ogromne skutki finansowe, choćby lawinowo rosnące koszty obsługi długu. Stąd można by powiedzieć, omijanie czy zapisywanie, czy wyrzucanie poza stabilizacyjną regułę wydatkową nawet 84 000 000 tys. zł nie zmieni nic, bo te pieniądze realnie były wydane. Nie było dochodów, więc one obciążą później koszty obsługi długu. Pani minister, apelowałbym więc o to, żeby w sposób precyzyjny, mniej emocjonalny wyjaśnić, po co to było robione i gdzie rzeczywiście w tym momencie, w jakim punkcie jesteśmy.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

W kontekście wypowiedzi pana przewodniczącego Kowalczyka chcę powiedzieć, że takiej troski państwa o zarządzanie aktywami przy Narodowym Banku Polskim państwo wczoraj na posiedzeniu Komisji nie wykazywali. Po pierwsze, w rachunku ciążonym strata to jest przez te ileś lat 100 000 000 tys. zł. To jest jedno. Moje pytanie do pani minister, jak w tym zakresie była wyliczona stabilizująca reguła wydatkowa? Czy ta metoda, którą państwo policzyliście, była stosowana również w przeszłości? I poprosiłabym, bo to jest argument, czy w poprzednich latach w sposób identyczny zgodnie z przepisami, jak pani minister powiedziała, wyliczano wydatki według stabilizującej reguły wydatkowej?

Mam również pytanie do przedstawiciela, do pana ministra w sprawie Krajowej Administracji Skarbowej o lukę VAT-owską. Jest to rzecz niezwykle ważna dla nas, jak wygląda system

uszczelnienia podatkowego i w tym zakresie, jeśli będzie dzisiaj... ja rozumiem, że z ostatniego roku, poprzedniego roku, pan minister może mieć dzisiaj informacje, ale jeżeli jest to szersza, to jak układa się, jak kształtuje się przynajmniej w poziomie w okresie od 2020 do bieżącego roku luka VAT-owska. Dla nas, to jest element, który pokazuje, jak egzekwujemy należne podatki.

A teraz realizacja przychodów w zakresie podatkowym – to, co jeszcze podniósł mój przedmówca. Nie zrealizowano, ja rozumiem. To znaczy zapłacili Polacy trochę mniej podatków i zostały pieniądze ich w kieszeniach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję. Pan poseł Zbigniew Kuźmiuk.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Ponieważ pani minister w tej emocjonalnej odpowiedzi jednozdaniowej powołała się na sprawozdanie pokontrolne NIK, to my oczywiście dysponujemy także częścią, tomem pierwszym, strona 12 i 13, od punktu 22 do 26. Ta sprawa zawyżenia wydatków w związku ze stabilizacyjną regułą wydatkową jest dokładnie opisana i tutaj są wyraźnie zaznaczone krytyczne uwagi NIK-u w tej sprawie. W związku z tym nie bardzo wiem, dlaczego pani minister bagatelizuje, mówiąc, że tak naprawdę to NIK niczego tutaj ministrowi finansów nie wytyka, więc bardzo proszę, to jest oficjalny materiał, także dokument NIK-owski.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Te krytyczne uwagi, zdaje się, dotyczą tak naprawdę reguły i jej zdefiniowania, tak na dobrą sprawę. To wynika z informacji pani minister. Przypomnę, że w ciągu ostatnich 10 lat 10 razy regułę zmienialiśmy i w jej psuciu, tak na dobrą sprawę, spory udział mieliście właśnie panowie. Ale to tak na marginesie. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Ja nie powiedziałam, że NIK niczego nam nie zarzuca, tylko powiedziałam, że są to zarzuty oparte o wizję tego – wizję, podkreślam – jak zdaniem NIK-u różne kwoty w tej regule powinny być policzone. Tym niemniej na początku na stronach, o których wspominałam, jest napisane, że wydatki zostały policzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. I teraz może, żeby uporządkować jakby ten przekaz również, te konkluzje, które są jakby trochę wewnętrznie też sprzeczne pomiędzy tym zdaniem, które mówi, że wydatki zostały policzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, i tym, co jest w tym punkcie 26, że jednak są zawyżone, tak powiem kolokwialnie, są różne podnoszone argumenty, które są między innymi oparte o kwestionowanie wyliczenia kwoty startowej, która, przypomnę, była w KPO kamieniem milowym. I to wyliczenie kwoty startowej zostało szczegółowo również ocenione przez Komisję Europejską i my środki pieniężne za prawidłowe zrealizowanie kamienia milowego już otrzymaliśmy. Nie ma co do tego żadnych obiekcji. Ten więc jakby etap reformy, który jeszcze raz podkreślę, był kamieniem milowym, i sposób obliczenia kwot, które później służyły określaniu maksymalnych limitów wydatków, był zweryfikowany i środki pieniężne z KPO z tytułu już tego kamienia milowego zostały do Polski przekazane. Więc tu nawet nic nie jest zawieszone. Jakie tam się pojawiają jeszcze elementy? Elementy takie, że właśnie w zasadzie w sprawozdaniach również Najwyższej Izby Kontroli za lata 23 i poprzednie były również uwagi dotyczące tego... różnych wyłączeń z klauzuli, które również jakby uszczuplają jej znaczenie. I jednym z takich wyłączeń tej klauzuli było między innymi wyłączenie wydatków inwestycyjnych. Reforma w roku 2024 w zakresie reguły wydatkowej po to, żeby te wyłączenia jakby nie psuły również ostrości tej reguły, te wydatki inwestycyjne zostały włączone do bazy. Są liczone teraz w regule. I tutaj też w tych argumentach Najwyższej Izby Kontroli pojawiają się – nie wiem, jak to określić – sugestie, że może nie wszystkie, nie wszystko to, co było włączone, powinno być włączone. Zdaniem na przykład NIK-u inaczej (nie wiadomo dlaczego) należy traktować zaliczki w wydatkach obronnych. I wszystko to nie zostało absolutnie... jakby nie jest w ogóle zbieżne z dyrektywą, w oparciu o którą również tę spójność reguły... ta spójność reguły budowana, i nie jest również zbieżne tym, jak ta reforma przeprowadzona w roku 2024, która, przypomnę, wiele elementów, które wcześniej do reguły nie były liczone, włączyła. Również jeżeli chodzi o papiery wartościowe, które były przekazywane. I to, co zostało zrobione w tej reformie z 2024 r., zostało również w tych opisach Najwyższej Izby Kontroli za tamten okres pozytywnie ocenione. Tymczasem

już po kolejnym roku są głosy, że jednak może nie wszystkie papiery powinny być traktowane tak, jak zostały traktowane, czyli wbrew temu, co we wcześniejszych kontrolach było mówione. Więc trudno się do tego inaczej odnieść niż to, że jest to również pewne wyobrażenie Najwyższej Izby Kontroli, jak zdaniem Najwyższej Izby Kontroli powinna być policzona kwota startowa, chociaż ona stanowiła kamień milowy – kamień milowy, który został już rozliczony. I jakby sugestie, że powinno się iść na przykład w kierunkach innych. Właściwie my zawsze tworzymy i poprzednie klauzule, również w poprzednich latach, przyjmowały do wyliczenia kwot planowane kwoty, bo reguła jest opracowywana na etapie planu budżetowego. I zarówno w roku 2025, 24, 23 i poprzednich latach do wyliczenia kwot w regule przyjmowano kwoty planowane w budżecie, a nie... nie było potem żadnych wskaźników weryfikujących. I obecne zasady dotyczące tejże reguły nie przewidują takich korekt, których oczekiwałaby Najwyższa Izba Kontroli, przynajmniej w tej części tej analizy. Dlatego też, wydaje mi się, że pojawiła się ta rozbieżność między tym, co jest na tej stronie 26, a tym, co jest w konkluzjach w punkcie 26, czyli pewnych oczekiwaniach podejścia do reguły, a tym, co tak naprawdę z weryfikacji przez Komisję Europejską wynika, jak ta reforma była przeprowadzana. I stąd jest ta różnica. Dlatego też zarówno co do wyliczenia kwot startowych jeszcze tam w roku 2024, jak i policzenie zgodnie z przyjętymi mechanizmami zawartymi w ustawie tych kwot wydatków, jest prawidłowe. A to, co jest jakby przyczynkiem do tej konkluzji, jest tym, co by było oczekiwane, że, jak rozumiem, również w oczekiwaniach czy wyobrażeniu Najwyższej Izby Kontroli, byłoby jeszcze bardziej skutecznym mechanizmem co do weryfikacji finansów publicznych. Co więcej, również propozycje zawarte w tychże oczekiwaniach Najwyższej Izby Kontroli byłyby niespójne z oczekiwaniami KE i nakładałyby na Polskę skokowe weryfikacje kosztów, czego nawet Komisja Europejska od nas, mimo nałożonej procedury nadmiernego deficytu, nie oczekuje. Stąd też również z tego powodu w samych mechanizmach reguły nie zostało to zawarte. Również nie ma, rozumiem, ani też nie jest, nie było założeniem przy przygotowywaniu tych reguł, nie było założeniem, żeby wymuszać bardziej, niż jest to konieczne, konsolidację finansów publicznych wtedy, gdy te propozycje, które są przedstawiane, czy też metodologia podejścia – może tak jest bardziej prawidłowo określenie dla tych podsumowań – metodologia podejścia do wyliczenia tej reguły wymuszałaby skokowe weryfikacje. I tutaj jeszcze chciałabym zwrócić uwagę państwa na to, że prawidłowość liczenia tych wszystkich mechanizmów związanych ze stabilizującą regułą wydatkową, która jest stricte związana i z procedurą, znaczy, jest teraz spójna z oczekiwaniami komisji i procedurą nadmiernego deficytu i tą ścieżką przyjętą w planie strukturalno-budżetowym... to potwierdzają również oceny NIK-u. To potwierdza... Komisji, przepraszam. Potwierdza to opublikowana między innymi właśnie 3 czerwca (teraz) opinia Komisji Europejskiej. Według szacunków Komisji Europejskiej wzrost wydatków netto sektora w 2025 r. mieścił się w ramach elastyczności wynikającej z krajowej klauzuli wyjścia (NEK), uwzględniającej wzrost wydatków na obronę. Łączne wykorzystanie tej elastyczności w latach 2024-2025 wyniosło 1,2% PKB, to jest mniej niż dopuszczalne 1,5% PKB. Komisja oceniła, że Polska podjęła skuteczne działania w celu redukcji nadmiernego deficytu, a EDP jest utrzymane w zawieszeniu. Tyle mogę w tym momencie, jeżeli chodzi o odniesienie się do tych wyliczeń.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Posel Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Jedno zdanie, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeszcze pan... jeszcze pan minister Marcin Łoboda.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Marcin Łoboda:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Na pytanie Pani Poseł Skowrońskiej mam dane dotyczące 2023 do 2025 r. Jeżeli chodzi o lukę VAT, to w 2023 r. ona wynosiła 13,5%, w 2024 r. spadła do 7,8%, natomiast w 2025 r. spadła do 4,9%. W związku z tym chciałbym jeszcze podkreślić, że we wszystkich de facto tytułach Krajowa Administracja Skarbowa przyniosła więcej dochodu aniżeli w 2024 r. i było to więcej o prawie 12%, to jest 11,8%. I tutaj też jest dosyć istotne, że przy inflacji 3,6%, która wyniosła w 2025 r., to jest bardzo dobry wynik. Jeżeli chodzi nawet o same działania egzekucyjne... i to są... realizacja, egzekucja starych zaległości

podatkowych, ona wyniosła 33 700 000 tys. zł, jeżeli chodzi o dochody budżetu państwa. Tyle przyniosła administracja podatkowa dodatkowych dochodów.

Odnosnie jeszcze średniorocznego zatrudnienia, bo takim się posługujemy, co pan poseł Porzucek mówił, to jest średnioroczne, czyli my po prostu zrealizowaliśmy te etaty, które mieliśmy, i one się nie zwiększyły. Mimo to, że dostaliśmy dodatkowe zadania – i choćby wymienię cztery najważniejsze, to jest od 1 stycznia 2025 r. mamy SIBAM, mamy cały czas część sankcyjną, na której nie dostaliśmy ani jednego, mamy nowe przejścia graniczne, to jest na przykład w Budomierzu nowe otwarte przejście graniczne plus HUB 3, czyli nowy hub, który się pojawił w porcie w Gdańsku, żeby pokazać skalę przy realizacji do tej pory, czyli do końca 2024 r. było mniej więcej 25 tysięcy kontenerów na 3 dni rozłożone. Na dzień dzisiejszy możliwości portowe są 55 tysięcy kontenerów w ciągu 3 dni, które są rozładowywane z statków. Do tego dochodziło również przygotowanie infolinii KSEF, która była specjalnie zorganizowana, dlatego że w poprzednim projekcie przygotowanym w 2023 r. ta infolinia KSEF miała kosztować ponad 30 000 tys. zł rocznie i była związana z outsourcingiem innej firmy prywatnej, która miała to obsługiwać. A my dokonaliśmy tego, że te wszystkie interpretacje musi dokonywać administracja podatkowa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Andrzej Kosztowniak.

Poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowna pani minister, szanowni państwo, ja chciałbym mimo wszystko po tej wypowiedzi pani minister, która po raz drugi odniosła się do sytuacji, w której moim zdaniem Najwyższa Izba Kontroli, a przynajmniej tak pani minister powiedziała, w sposób niewłaściwy zastosowała dyrektywę dotyczącą właśnie analizy tego przedmiotu. Chciałbym, żebyście państwo się odnieśli – mówię o Najwyższej Izbie Kontroli – do swego rodzaju zarzutów, bo mówienie o wizjach, a nie odnosząc się do przepisów prawa, chyba na tej Komisji nie powinno mieć miejsca. A już wyjątkowo ciekawą sytuacją jest to, że z jednej strony cieszymy się mniejszymi lukami w podatkach, a z drugiej strony tych podatków mamy coraz mniej, więc wydaje się, że to jest tylko i wyłącznie możliwe w tej konkretnej sytuacji, bo albo mamy swego rodzaju dobry wzrost gospodarczy i coraz mniejsze luki w podatkach i większe wzrosty podatkowe – przypominam, że nie obniżaliśmy w tym czasie podatków – albo ta sytuacja jest naprawdę trudna do wyjaśnienia, jeżeli zbieramy teoretycznie coraz więcej, a wpływy mamy coraz mniejsze, ale mam nadzieję, że kiedyś poznamy tajemnicę tego mechanizmu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kuźmiuk.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Jedno zdanie, panie przewodniczący. Już nie chcę polemizować. Właśnie, pani minister, pani ciągle mówi o tych wizjach czy o oczekiwaniach Najwyższej Izby Kontroli, a punkt 26 tego materiału pokontrolnego jest sformułowany tak: „skutki finansowe stwierdzonych przez NIK nieprawidłowości w zakresie kwoty wydatków stabilizacyjnej reguły wydatkowej wyniosły łącznie 84 500 000 tys. zł”. Więc tu nie ma mowy o żadnych wizjach NIK-owskich, tylko NIK stwierdza nieprawidłowości. Też bym oczekiwał, żeby ktoś z Najwyższej Izby Kontroli się do tej sprawy odniósł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Ja bardzo... Czy przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli – pan dyrektor, pani dyrektor, chcieliby się odnieść do tych uwag i wypowiedzi? Bardzo proszę, pan dyrektor Borowski, tak, jeśli dobrze nie mylę.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Tak jest.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak, bardzo proszę.

**P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli
Jarosław Borowski:**

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa, a równolegle kontrolę, znaczy, w innym okresie, ale także kontrolę opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2025. Celem w obu tych kontrolach było między innymi wyjaśnienie przyczyn wysokiego wzrostu deficytu, znaczy wysokiej skali deficytu budżetowego, po prostu geneza, jak doszło do takiego znaczącego zwiększania równowagi na przestrzeni tych kilku ostatnich lat. Aby to rzetelnie wyjaśnić, konieczne było między innymi przeanalizowanie sposobu stosowania stabilizującej reguły wydatkowej i sformułowanie opinii, czy to rozwiązanie, które zostało przyjęte w polskim prawie, generalnie jest rozwiązaniem, które pełni swoją rolę, czy ta rola jest ograniczona, i czy ta geneza związana ze wzrostem deficytu ma swoje powiązanie z tym, jak była realizowana stabilizująca reguła wydatkowa i jakie wyliczenia w tych w tych kwotach ujmowano. Biorąc to sobie za cel, Najwyższa Izba Kontroli ocenia kontrolowaną działalność w odniesieniu do ministra finansów według czterech kryteriów: legalności, rzetelności, gospodarności i celowości. Prowadząc tę kontrolę, zostało przeanalizowane ustalenie kwot startowych, kwot wydatków według stabilizującej reguły wydatkowej, kwoty limitów, które na tej podstawie zostały przyjęte według stabilizującej reguły wydatkowej i jak te limity zostały później rozdzielone w odniesieniu do budżetu państwa. I te ustalenia, o których państwo mówi na stronie 12, 13, 14, 15 analizy wykonania budżetu państwa, jest to ocena działalności według kryterium rzetelności i celowości w odniesieniu do wyliczenia kwot, które później zostały przyjęte jako podstawa do właśnie ukształtowania wydatków. Izba wskazała, dokonując tej oceny i dokonując analizy, na rozwiązanie osłabiające i prowadzące do omijania stabilizującej reguły wydatkowej. Między innymi są to mechanizmy takie, że tworzone są klauzule na mocy przepisów prawa, oczywiście, na mocy których są wyjmowane pewne wydatki ze stabilizującej reguły wydatkowej. To powinno prowadzić do obniżenia tej bazy, od której się później oblicza wydatki. Natomiast tutaj Izba stwierdziła, że te kwoty są wyjmowane, natomiast ta „pustosza” przestrzeń, tak powiem w cudzysłowie, jest wypełniana innymi rodzajami wydatków, co po prostu stwarza przestrzeń do tego, że rośnie nierównowaga budżetowa poprzez właśnie takie operacje. Po czym, tak jak tutaj w przypadku klauzuli inwestycyjnej, która została przywołana, ona w którymś momencie wraca z powrotem do stabilizującej reguły wydatkowej i te kwoty nie są korygowane o te kwoty, które znowu są podniesione przez dodanie kolejnych wydatków. Czyli można by powiedzieć tak w uproszczeniu, że jakby ta przestrzeń została wykorzystana dwukrotnie. To prowadzi do tego, że później ustalając kwotę startową w ustawie o budżecie i później wykorzystując je w ustawie budżetowej, ta przestrzeń związana z wydatkami, z możliwością ponoszenia wydatków, zostaje znacząco przesunięta, czego efektem jest skala nierównowagi budżetowej. Intencją Izby było pokazanie według kryteriów właśnie celowości i rzetelności podejścia do tych rozwiązań tak, żeby opinia publiczna też miała możliwość zorientowania się, dowiedzenia się, tak, jaka jest geneza tej nierównowagi budżetowej, którą mamy, jakie rozwiązania mimo reguł, które mają wprowadzać dyscyplinę fiskalną, które działają dobrze, które nie działają i co jest tego źródłem. Tak więc należy traktować materiał, który został przedstawiony przez analizę... w formie analizy wykonania budżetu państwa. On został oparty na wynikach kontroli przeprowadzonych w tym zakresie w Ministerstwie Finansów. Ministerstwo Finansów złożyło zastrzeżenia do tych właśnie ustaleń. Między innymi te argumenty, które pani minister tutaj podnosiła, również były podniesione w tych zastrzeżeniach. Kolegium rozpatrzyło zastrzeżenia i to, co państwo otrzymali, jest jakby ostatecznym efektem rozpatrzenia zastrzeżeń przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli. Nie wiem, czy wyjaśniłem. Jeżeli jest jeszcze potrzeba jakichś wyjaśnień, to jesteśmy do państwa dyspozycji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Konstatacja – i tego potwierdzenia bym oczekiwał – ustalenie kwoty wydatków odbyło się zgodnie z obowiązującym prawem. Nawiasem... A prawo to zmieniane było od wprowadzenia reguły w 2013 r. 10 razy. 10 razy. Przypomnę, pierwszą zmianę, jaką przeprowadziliście państwo w regule, zamieniając inflację, która zapisana była w regule jako rzeczywista i prognozowana, a mieliśmy do czynienia z deflacją, po to, żeby wydawać więcej, dokonano zmiany, że to cel inflacyjny będzie w regule, po czym w momencie, kiedy inflacja zaczęła rosnąć, wracaliśmy

znowu z powrotem do tej... do tych wcześniejszych zapisów. Mnóstwo zmian, które doprowadziły do formuły, która budzi wątpliwości po stronie Najwyższej Izby Kontroli, jak widzimy. Natomiast wracam do tego, co powiedziałem i usłyszeliśmy wcześniej, zgodnie z obowiązującymi regulami została reguła ustalona. To może jest przyczynek do tego, żeby się jej po raz kolejny przyjrzeć. Bardzo proszę. Bardzo proszę, ja pana dyrektora NIK-u sprowokowałem jeszcze swoją wypowiedzią do tego, żeby dał nam jednoznaczną wykładnię, czy zgodnie z prawem została ustalona, czy też nie. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

My się wypowiadaliśmy o skuteczności tej reguły w kontekście kształtowania poziomu wydatków i muszę zaznaczyć – również, żeby była jasność – to, że mówimy o 2025 r., jest pewnym skumulowanym efektem zmian, które dokonywane były w dłuższej przestrzeni czasowej, tak? Pewne więc rozwiązania były podejmowane w 2022, 2023. My już o pewnych rozwiązaniach pisaliśmy wcześniej. Również opłata mocowa czy inne kwestie, tylko to były oczywiście kwoty mniejsze, tak? Teraz ten efekt pojawił się w formie skumulowanej, ale to nie jest... nie mogę potwierdzić, że to jest efekt jakby działań jednorocznych, tylko odłożonych w czasie skutków pewnych zmian w kontekście kształtowania tej reguły, które były wprowadzane na przestrzeni tych różnych lat.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Kończymy debatę w tym miejscu. Do reguły...

Posel Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Panie przewodniczący, ja chcę zapytać pana dyrektora, czy podpisuje się pod tym zdaniem, „Skutki finansowe stwierdzonych przez NIK nieprawidłowości w zakresie kwoty wydatków stabilizacyjnej reguły wydatkowej wyniosły łącznie 84 500 000 tys. zł w 2025 r.”. Czy pan podpisuje się pod tym zdaniem?

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Ja nie mam innego wyjścia, bo pod takim zdaniem podpisało się Kolegium Najwyższej Izby Kontroli...

Posel Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Dziękuję bardzo.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

...więc ja tu nie mam nic do gadania. Natomiast tylko... Ale mogę dodać, jeśli państwo pozwolą? Jest pierwsze słowo „skutki”, tak? Generalnie więc skutki tych zmian rozciągniętych w czasie. Właśnie ja to chciałem podkreślić, że mówimy o pewnych skutkach skumulowanych z różnych lat, bo również ta kwota startowa wydatków, jest opisane, że to jest kwota ciągniona z kilku lat, tak?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tak, to właśnie wygląda...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Ja bym poprosiła o opinię na piśmie w związku z ostatnim zadaniem pytaniem, dlatego że jeżeli mamy... jeżeli państwo wskazali i przeanalizowali sposób liczenia wydatków w zakresie stabilizującej reguły wydatkowej, nie może zostać takie niedomówienie, że nas interesuje...

Posel Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

To jest domówienie.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, to jest niedomówienie, bo nie padło w kontekście wypowiedzi pani minister, że zgodnie z obowiązującymi przepisami. Państwo wskazali, jak funkcjonowało to w wyliczeniach i w poprzednich latach, jakie skutki to również przynosiło, gdyby ten sposób liczenia... I bardzo poprosiłabym dla czystości sprawy, dla realizowania najważniejszej rzeczy – badania sprawozdania z wykonania budżetu, to jest rzecz niezwykle ważna. Nie może pozostać takie

niedomówienie, bo to przy wypowiedzi pana dyrektora, że to jest skumulowany wynik z kilkunastu czy kilku lat z przeszłości, to nie jest z 3...

Posel Andrzej Kosztowniak (PiS):

Ale on nie może być skumulowany.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

...on jest z dłuższego okresu. I my musimy wiedzieć, jak to w tym momencie wygląda, bo wypowiada się przedstawiciel NIK-u i wskazał taką wątpliwość. W kontekście wypowiedzi pani minister, pana dyrektora, potrzebna jest dodatkowa opinia, bo pan dyrektor powiedział, że bez stanowiska kolegium nie może się wypowiedzieć w tej sprawie. A zatem bardzo prosimy, żeby taki dokument dostarczyć.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeszcze raz pan dyrektor Borowski, bardzo proszę.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

To znaczy, na stronie 26 tomu drugiego analizy jest wprost stwierdzenie, że kwota wydatków SRW w 2025 r. – i to przywołała pani minister – została policzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podstawą do obliczenia tej kwoty była kwota startowa z 2024, wymienione wskaźniki waloryzacyjne dotyczące planowanego deflatora PKB i średniookresowej realnej dynamiki produktu krajowego brutto, a także prognozowana wartość dochodów... wartość ogółem działań dyskrecyjnych. To jest. Jest w analizie wskazana ta kwestia, tak? Natomiast to, co mówiłem, to jest kwestia pokazania rozwiązań osłabiających i omijających regułę wydatkową, która skutkowała tym, że ta kwota, która została przyjęta, koniec końców w przepisach prawa, nie uwzględniała tych elementów, które z założenia miały mieć cel stabilizujący.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Zakończyliśmy w ten sposób rozpatrywanie części 19. Przechodzimy do Państwowej Osoby Prawnej – Państwowego Instytutu Ekonomicznego. Bardzo proszę, pan dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego, pan Maciej Sobolewski. Bardzo proszę.

Dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego Maciej Sobolewski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni panowie posłowie, szanowne panie posłanki. Polski Instytut Ekonomiczny jest państwową osobą prawną powołaną na mocy ustawy z 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym. Nadzór nad instytutem sprawuje minister finansów i gospodarki. Instytut wspiera działania ministra finansów i gospodarki poprzez dostarczanie opracowań analitycznych z zakresu wyzwań polityki gospodarczej. W roku 2025 instytut otrzymał dotację podmiotową w wysokości 15 000 tys. zł i o sposobie wydatkowania tej dotacji opowie państwu Dariusz Kościuk – pan Dariusz Kościuk, główny księgowy instytutu.

Główny księgowy Polskiego Instytutu Ekonomicznego Dariusz Kościuk:

Dzień dobry, Dariusz Kościuk. Chciałbym tutaj zreferować plan finansowy Polskiego Instytutu Ekonomicznego i jego wykonanie za rok 2025. Nasze przychody to są dwie główne pozycje. Są to przychody właśnie z dotacji podmiotowej. Wykorzystaliśmy dotację podmiotową w 2025 r. w wysokości 13 745 tys. Drugą taką pozycją naszych przychodów to jest działalność gospodarcza. Tutaj przychody z tego tytułu wyniosły 3090 tys. Działalność gospodarcza polega na najmie powierzchni biurowej i budynek, którego jesteśmy właścicielem... 60% tego budynku jest w wynajmie, w wynajmie komercyjnym. Nasze koszty były niższe od przychodów i wyniosły 15 813 tys., czego wynikiem był dodatni wynik finansowy. On zamknął się kwotą powyżej miliona złotych. Oczywiście ten wynik finansowy wynika wyłącznie z prowadzonej działalności gospodarczej i z tego tytułu te środki generujemy. Co do takiej istotnej pozycji naszych wydatków, to były też nakłady inwestycyjne. One w 25 r. wyniosły około 1700 tys. Te nakłady inwestycyjne pochodziły wyłącznie z naszych własnych środków wygenerowanych z prowadzonej działalności gospodarczej i służyły przede wszystkim utrzymaniu budynku, doprowadzeniu do właściwego stanu budynku, dostosowaniu do potrzeb naszych najemców, ale również te środki były wykorzystane na infrastrukturę informatyczną. Tutaj chodzi również o bezpieczeństwo, o cyberbezpieczeństwo i regulacje, które... są wymogi regulacyjne. Również

w 2025 r. weszliśmy w elektroniczny obieg dokumentów EZD i część tych środków była również poniesiona... były to tego typu wydatki. To są najważniejsze informacje, takie istotne.

To co mogę jeszcze tutaj dopowiedzieć, to oczywiście nasze wynagrodzenia, bo wynagrodzenia są taką najwyższą pozycją naszych wydatków. Stanowią około 60% całego budżetu. A taką drugą najważniejszą tą pozycją to były te nakłady inwestycyjne. One się zamknęły właśnie w kwocie 1700 tys., natomiast pochodziły wyłącznie z działalności gospodarczej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Koreferat przedstawi pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

W powyższej sprawie otrzymaliśmy sprawozdanie, ale także otrzymaliśmy pismo Ministerstwa Finansów, jako przekazującego dotację, potwierdzające informacje, czy pełną informację dotyczącą przychodów i kosztów prowadzonej działalności przez Polski Instytut Ekonomiczny. Informacje w zakresie przychodów i wydatków zostały przekazane. Stan środków na koniec roku został wykazany w wysokości 1539 tys. zł. Moje pytanie na Komisji zwykle będzie dotyczyło tego, że w ciągu okresu – to zarówno do pani minister, jak i do dysponentów części budżetowych – są korekty. To niekiedy wskazuje, że liczenie stanu wolnych środków niekiedy jest korygowane w ciągu roku, nawet w drugim kwartale. Ja mam nadzieję, że wskazana szczególnie przez taką instytucję jak Instytut Ekonomiczny, kwota pozostałych wydatków na koniec roku, znaczy, kwota, która pozostaje, wolnych środków na koniec roku nie będzie się zmieniała po tej dacie albo nawet po dzisiejszym spotkaniu dotyczące roku 2025. Chciałabym paniom i panom posłom z Komisji Finansów zarekomendować przyjęcie sprawozdania przedłożonego przez Polski Instytut Ekonomiczny Komisji Finansów Publicznych.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli. Bardzo proszę.

Po. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, Anna Rybczyńska raz jeszcze. Plan Polskiego Instytutu Ekonomicznego nie był przedmiotem badania w ramach kontroli budżetowej za 2025 r.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

Uznaję zatem, że zakończyliśmy rozpatrywanie tej części budżetu.

Pani poseł Skowrońska prosi o przyspieszenie swojego punktu i bardzo... i biorąc pod uwagę jej inne obowiązki, proponuję przesunięcie punktu 10, czyli sprawozdanie Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego na ten moment. Wobec tego bardzo proszę pana prezesa, pana Dariusza Daniluka, o przedstawienie sprawozdania.

Prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego Dariusz Daniluk:

Dzień dobry państwu. Ja krótko. Materiał obszerny został przekazany. Polska Agencja Nadzoru Audytowego jest państwową osobą prawną. Ma specyfikę, jeśli chodzi o finansowanie. To znaczy finansuje się w ponad 90% z tytułu opłat za nadzór, które składają firmy biegłe... prowadzące działalność w zakresie rewizji finansowej, badania sprawozdań finansowych w szczególności. Za zeszły rok przychody Agencji z tego tytułu wyniosły ponad 45 000 tys., czyli 108% wartości planowanej, przy czym wartość planowana wynika z przepisów i jest oparta o prognozy, które składają firmy audytorskie *ex ante*. Można więc powiedzieć, trochę niedoszacował rynek skali swoich przychodów.

Natomiast jeśli chodzi o koszty, które Agencja poniosła, było to 43 600 tys., z tego jak co roku zgodnie z przepisami część środków, które wpływają do Agencji z rynku czy z profesji biegłych rewidentów, jest przekazywana samorządowi, czyli Polskiej Izbie Biegłych Rewidentów. To również stanowi część kosztów, które wykazujemy. Za zeszły rok było to 3 mln 198 tys. zł. Skala wykonania, czy poziom wykonania kosztów wyniósł 82%, czyli poniżej wartości planowanej.

Mamy też szczególny reżim badania naszych finansów. W tym roku on, oprócz trwającego badania sprawozdania finansowego, które Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza, a konkretnie biegli rewidenci zatrudnieni w Najwyższej Izbie Kontroli (to badanie powinno się zakończyć w przyszłym tygodniu), mieliśmy też zakończoną kontrolę już wykonania budżetu, zresztą pierwszy raz w historii Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego i wynik tej kontroli był pozytywny. To w takim telegraficznym skrócie.

Wynik finansowy brutto Agencji wyniósł 1 000 548 zł, czyli był dodatni. Jeszcze w uzupełnieniu chciałem poinformować Wysoką Komisję, że z tytułu kar, które Agencja nakłada w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości (oczywiście te kary podlegają weryfikacji sądów, czy to administracyjnych, czy karnych) w zależności od rodzaju prowadzonych postępowań, wpływają bezpośrednio do Skarbu Państwa. W zeszłym roku przekazaliśmy z tego tytułu 1350 tys. Agencja również nie zaciągała i nie planuje zaciągać ani żadnych kredytów, ani pożyczek. Mamy również nadwyżkę finansową, która zgodnie z ustawą o finansach publicznych jest deponowana w Banku Gospodarstwa Krajowego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo, bardzo proszę panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską o przedstawienie koreferatu.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Polska Agencja Nadzoru Audytowego przedłożyła sprawozdanie w dniu 5 czerwca, a w dniu 9 czerwca jest opinia Ministerstwa Finansów w zakresie zrealizowanego wykonania planu finansowego za rok 2025. Do przedstawionej informacji przez pana prezesa... do przedstawionej informacji warto dodać, że tak, jak wskazano, przychody 45 189 tys., koszty 43 641 tys. zł. Warto powiedzieć, że po stronie... znaczy, że w roku 2023 została nadwyżka z roku... znaczy z roku 2023 w księgach rachunkowych jest kwota 11 170 tys. zł. Z tytułu rozliczenia rocznego środki, które pozostają wolne na koniec roku, to kwota 28 500 tys. zł. A zatem, jeżeli jest ta informacja o tej poduszce, czy w jakiś sposób powiedzieć o pobieranych opłatach za nadzór i prowadzonych postępowaniach, to środki takie są na koniec roku i w sposób chyba szczególnie będę miała zapewnienie, że stan środków na koniec roku 2025 do przeniesienia jako stan na początek roku 2026, to 25 000 tys. zł będzie. Co do rozmawiania o funkcjonowaniu i roli Agencji Nadzoru Audytowego, to myślę, że prowadzimy ją w zakresie zadań na Komisji Finansów i same ustawy są procedowane właśnie w Komisji Finansów, a także w tym przypadku znamy informację dotyczącą ponoszonych kosztów za nadzór i za wpisy na listę audytorów. Rekomenduję więc przyjęcie tego sprawozdania bez uwag.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o wystąpienie.

P.o. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Jeszcze raz Anna Rybczyńska. Mi pozostaje tylko potwierdzić słowa pana prezesa, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Agencji w 2025 r. Kilka słów uzasadnienia. Ocenę wydano na podstawie szczegółowego badania 7,4% spraw dotyczących egzekwowania obowiązków sprawozdawczych i odzyskiwania należności wynikających z nieregulowanych opłat z tytułu nadzoru oraz blisko 12% zrealizowanych kosztów ogółem i 36,4% wydatków majątkowych Agencji w 2025 r. Poniesione koszty i wydatki przeznaczono na realizację zadań statutowych jednostki zgodnie z planem finansowym oraz zasadami gospodarki finansowej określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz aktach wykonawczych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdanie budżetowe za 2025 r. oraz sprawozdanie RBZ o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za czwarty kwartał 2025 r. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły rozdysponowania zakupionego sprzętu komputerowego z opóźnieniem, braku analiz opłacalności najmu samochodów służbowych oraz braku aktualizacji polityki rachunkowości w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań. Niemniej jednak z uwagi na swój charakter i brak negatywnych skutków nie wpłynęły na ocenę ogólną. W odpowiedzi na... odnośnie do realizacji wniosków poinformowano o przyjęciu wniosków do realizacji. Ponadto tak, jak już też pan prezes wspomniał, realizując obowiązek wynikający

z ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli określony w art. 4a, jesteśmy w trakcie przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Agencji za 2025 r., którego planowane zakończenie jest na przyszły tydzień. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń. Uznaję zatem, że zakończyliśmy rozpatrywanie sprawozdania budżetowego w tej części budżetowej.

Przechodzimy do części budżetowej 77 – Podatki i wypłaty... i wpłaty, przepraszam, na rzecz budżetu państwa. I bardzo proszę panią minister o przedstawienie sprawozdania w tej części.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, część 77 dochodów – podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Wykonanie dochodów ogółem w roku 2025 ujętych w planie dla tej części wyniosło 546 337 831 tys. zł, nominalnie mniej o 7% w stosunku do prognozy, która została zapisana w budżecie na rok 2025. Patrząc jakby na osiągnięte rezultaty, znaczy, czy też osiągnięte prognozy w zakresie dochodów, należy oczywiście uwzględnić warunki makroekonomiczne, które towarzyszyły, które były w roku 2025 i miały istotny wpływ na realizację tych założeń, tych prognoz dochodowych. I tutaj oczywiście istotne jest PKB. Warunki gromadzenia dochodów w ujęciu nominalnym pogorszyły się w ujęciu rok do roku właśnie z uwagi na spadek nominalnego tempa wzrostu PKB z 7,4% w 2024 do 6,6% w roku 2025. I taka sytuacja miała miejsce przy jednoczesnym przyspieszeniu rocznego realnego tempa wzrostu PKB w 2025 do 3,6% z 3,2% odnotowanego w roku 2024. I ukształtowanie się tego realnego i nominalnego wzrostu PKB oznacza de facto zrealizowanie niższych wartości wzrostu gospodarczego i przede wszystkim inflacji. I tutaj istotny właśnie kolejny czynnik, wskaźnik makroekonomiczny, czyli inne zrealizowanie inflacji w porównaniu do wskaźnika, który został założony na rok 2025, co miało... co oczywiście negatywnie odbiło się na dochodach budżetowych, w szczególności na dochodach w zakresie podatku od towarów i usług. Jednocześnie kształtowanie się poziomu cen w 2025 r. było korzystne dla konsumentów, właśnie tutaj w szczególności ze względu na niższą zrealizowaną inflację niż zakładana. Została zrealizowana na poziomie 3,6%. Zaraz jeszcze o tym powiem. Pomimo że średnia w 2025 r. inflacja ukształtowała się na takim samym poziomie jak w roku 2024, to jednak w trakcie roku mieliśmy do czynienia ze spadkiem inflacji, która w ostatnim kwartale 2025 r. wyniosła 2,5%. Z punktu widzenia gromadzenia dochodów budżetowych niższy niż początkowo prognozowany wzrost cen przekłada się wprost na niższy wzrost bazy podatkowej, co w 2025 r. przełożyło się na niższe zrealizowane dochody w stosunku do tych, które były prognozowane. Ustawa budżetowa na 2025 zakłada inflację na poziomie 5%. Ostatecznie wyniosła ona 3,6%. Jednakże w przypadku produkcji sprzedanej przemysłu prognozowano wzrost cen o 2,6% w 2025 r., natomiast ceny produkcji sprzedanej przemysłu obniżyły się w roku 2025 o 1,6%. Dodatkowo nastąpiła również dalsza, dość silna odbudowa oszczędności gospodarstw domowych w roku 2025. W szczególności niższa niż przewidywano okazała się – i to jest kolejny jakby element wpływający na realizację dochodów budżetowych na rok 2025 – to jest niższa niż przewidywano okazała się dynamika spożycia prywatnego zarówno w ujęciu realnym o 1,3 punktu procentowego, jak i w nominalnym o 1,6 punktu procentowego. I z uwagi na to, że szacunkowa wielkość dochodu w 2024 r. była podstawą do opracowania prognozy do projektu ustawy budżetowej na rok 2025, to przyjęcie tej zawyżonej podstawy, niezrealizowanych w efekcie... w efekcie te przychody, które zakładano, nie zostały zrealizowane, obciążyło de facto takim już błędem startowym wyliczenia prognoz na rok 2025, jeżeli chodzi o możliwość zrealizowanych dochodów... a konsekwentnie już w samym roku 2025 realizacja wskaźników makroekonomicznych.

Odnosząc się do podstawowych tytułów dochodowych, czyli podatkowych: podatku PIT, CIT i podatku od towarów i usług, to w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku PIT, to tutaj takimi indykatorami bazy podatkowej były w szczególności fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz fundusz emerytur i rent. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, co przekłada się przede wszystkim na fundusz wynagrodzeń, wyniósł w 2025 r. 9,1%, natomiast fundusz emerytur i rent wzrósł o 8,9%,

co odzwierciedla zarówno waloryzację świadczeń, która nastąpiła w roku 2025, jak też wprowadzenie w roku 2025 renty wdowej, kolejnego świadczenia dla emerytów i rencistów. Zasadniczy wpływ na wykonanie dochodów budżetu państwa w 2025 r. – cały czas tutaj, jeżeli chodzi o podatek, oczywiście dochodowo od osób fizycznych – czyli w ogóle na ocenę tej realizacji, jeżeli chodzi szczególnie o wartości nominalne, to należy pamiętać, że od 2025 r. mamy do czynienia z reformą systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego, stąd też takie porównania realizacji dochodów w stosunku do poprzedniego roku, co za każdym razem się co do zasady te porównania czyni, to jednak w przypadku podatku dochodowego od osób fizycznych, nie odzwierciedla to faktycznej sytuacji właśnie ze względu na tę reformę, o której wspomniałam. Wcześniej wysokość udziałów samorządów była zależna od prognozowanych oraz wykonanych dochodów podatkowych, natomiast od 2025 r. zależy ona od dochodów zrealizowanych przez podatników, pewnych dochodów historycznych wykazywanych przez podatników tego podatku, które są potem waloryzowane wskaźnikami do kwot bazowych przyjmowanych, jeżeli chodzi o udziały w PIT-cie jednostek samorządu terytorialnego. I jednym ze skutków tej reformy dochodów jednostek samorządu terytorialnego był wzrost wysokości zaplanowanych udziałów dla jednostek samorządu terytorialnego. Podczas gdy w 2024 r. jednostki samorządu otrzymały 81 100 000 tys. zł, to w 2025 kwota ta wyniosła 174 100 000 tys. zł, co stanowi wzrost o ponad 90 000 000 tys. zł. Mówię o tym dlatego, że właśnie te nominalne wskaźniki porównawcze, czy nominalne, czy też wskaźniki jakiegokolwiek wzrostu nie mogą być tutaj zastosowane, bo nie da się tego tak właśnie wprost porównać z uwagi na te zmiany, które zostały wprowadzone.

Jeżeli chodzi o podatek dochodowy od osób prawnych, to podobnie jak w PIT obowiązywały tutaj zmienione zasady przekazywania udziałów dla jednostek samorządu terytorialnego i kwota przekazanych udziałów dla samorządów wzrosła w roku 2025 z 26 400 000 tys. do 28 200 000 tys. zł. Saldo rozliczenia rocznego podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2024, które jest dokonywane zawsze dopiero w roku następnym, czyli przekłada się na dochody roku kolejnego, w tym przypadku roku 2025, było niższe niż saldo rozliczenia za 2023 r., czyli to, które było, które miało wpływ realny na dochody roku 2024. Na dochody w podatku dochodowego od osób prawnych oddziaływały przede wszystkim wyniki finansowe przedsiębiorstw. Dla przedsiębiorstw niefinansowych oznaczało to wzrost zysku brutto o 7,2% rok do roku, natomiast w przypadku banków wzrost wyniku finansowego brutto był o 18,1% rok do roku.

Na dochody z podatku akcyzowego w 2025 r. oddziaływały m.in. zmiany prawne wynikające z tzw. mapy drogowej podwyżek stawek podatku akcyzowego. W obszarze wyrobów akcyzowych będących używkami obejmowała ona podwyższenie o 5% stawki akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5% i wyroby pośrednie. Dodatkowo o 25% podwyższono stawkę kwotową na papierosy, o 50% stawkę kwotową na wyroby nowatorskie, o 38% stawkę kwotową na tytoń do palenia, o 25% stawkę na cygara i cygaretki oraz o 75% stawkę na płyn do papierosów elektronicznych. Pomimo wprowadzenia podwyżek dochody budżetowe z podatku akcyzowego nie zostały w pełni zrealizowane (około 2 000 000 tys. zł), co wiązało się z silniejszymi ograniczeniami decyzji zakupowych konsumentów poszczególnych produktów tytoniowych w odpowiedzi na wzrost cen związany z podwyższeniem stawek akcyzowych.

W zakresie podatku od towarów i usług w 2025 r. podstawą do opracowania prognozy do projektu ustawy budżetowej na 2025 była szacowana wielkość dochodów w roku 2024, czyli tu znowu odnosimy się do tej bazy, która determinuje założenia przyjęte na kolejny rok. Niezrealizowanie przyjętych dochodów na 2024 r. obciążyło już ten efekt bazowy i negatywnie przełożyło się na zrealizowanie prognozy założonej w tym podatku na rok 2025. W szczególności niższa niż przewidywana okazała się w 2024 r. dynamika spożycia prywatnego zarówno w ujęciu realnym o 1,3 punktu procentowego, jak i nominalnym o 1,6%. Spowodowało to znaczące niewykonanie prognozy dochodów tego podatku w 2024 r. Wykonanie w całym roku było niższe o 11 600 000 tys. względem przyjętych wartości prognozowanych w planie na 2025 r.,... 2024 r., przepraszam. To jest ten efekt bazy. W roku też 2025 nie było większych zmian legislacyjnych, które miałyby istotny wpływ na realizację dochodów budżetu państwa w tym podatku.

Na wykonanie dochodów w 2025 r. z podatku od towarów i usług miało również wpływ dokonywane sukcesywnie uszczelnianie systemu podatkowego, realizowanie wcześniejszych przyjętych założeń, tutaj m.in. wdrażanie mechanizmu podzielonej płatności, kas rejestrujących online, udostępnianie wykazu podatników VAT, tzw. zwana biała lista podatników i inne, które w tym czasie były realizowane i konsekwentnie przyczyniały się do wzrostu dochodów. Oczywiście związane to było ze spadkiem luki VAT, o czym już pan minister Łoboda mówił w pierwszej części punktu dzisiejszej Komisji.

Myślę, że tak na zakończenie tych podstawowych informacji o zrealizowaniu części 77 należy wskazać, że to niższe niż pierwotnie zrealizowanie tych dochodów, niż pierwotnie zakładano... były te dochody VAT o 8%, CIT 9,9%, PIT o 9,4%, podatek akcyzowy o 5,7%, natomiast podatek od gier o 16,9%. Ale pomimo tych spadków to warto podkreślić, że dochody podatkowe wraz z uwzględnieniem części PIT i CIT przekazanych do JST – to po to, żeby to porównanie miało jakieś prawidłowe zobrazowanie tendencji w realizacji dochodów – to w roku 2025 te dochody podatkowe wzrosły w relacji do PKB z 17% w 2023, 18,1% w 2024 do 18,7% w roku 2025.

Podsumowując jeszcze raz, podkreślam, że jest cały czas trend wzrostowy udziału ściąganych i realizowanych dochodów podatkowych pomimo tych niezrealizowań, o których przed chwilą wspomniałam. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Ponownie Jarosław Borowski. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, choć były one o 7% niższe od prognozy, którą przyjęto w ustawie budżetowej. NIK stwierdziła, że prognoza wskaźników makroekonomicznych opracowana przez Ministerstwo Finansów, która była bazą do oszacowania dochodów, była zbieżna z prognozami innych ośrodków badawczych. Sytuacja makroekonomiczna okazała się jednak mniej sprzyjająca dla gromadzenia dochodów, szczególnie dochodów z podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego od osób prawnych. Natomiast biorąc pod uwagę wykonanie budżetu w ostatnich 3 latach, NIK wskazała na zasadność przyjmowania ostrożnych scenariuszy wzrostu dochodów podatkowych, gdyż właśnie w tych 3 latach plan dochodów budżetu państwa nie został wykonany i mniej więcej na podobnym poziomie. Biorąc pod uwagę te kwestie związane z ostrożnym prognozowaniem dochodów, NIK zwróciła m.in. uwagę na nierzetelne zaplanowanie dochodów z podatku od towarów i usług skutkujące przyjęciem kwoty 1 200 000 tys. zł w związku z planowaną zmianą systemu monitorowania przewozów i obrotu SENT, mimo że de facto projekt, który miał być podstawą uzyskania tych dochodów, był praktycznie nierealny do przyjęcia, tak żeby w ciągu całego okresu, w całym ciągu całego roku przyniósł planowane dochody. Na osiągnięcie zakładanych dochodów podatkowych... na nieosiągnięcie zakładanych dochodów podatkowych wpływ miało także zbyt optymistyczne założenie dotyczące przyrostu dochodów z tytułu zwiększenia stawek podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych, nieuwzględniające spadku sprzedaży oraz zbyt optymistyczne założenie odnośnie skutków obowiązujących pierwszy rok podatku minimalnego. Podatnicy wykazali podatek stanowiący 6,4% wielkości prognozowanej.

NIK zwróciła również uwagę, że w 2025 r. dochody podatkowe były niższe o ponad 26 000 000 tys. zł od wykonania w 2024 r. Pragniemy potwierdzić to, co tutaj już padło, że główną przyczyną była tutaj zmiana sposobu finansowania samorządów. Nowa ustawa zmieniła sposób ustalania udziałów samorządów w podatkach oraz zmieniła zasady przekazywania tych udziałów. NIK zwróciła przy tym uwagę, że przy ustalaniu wysokości rocznego dochodu jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok 2025 nie uwzględniono dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, które zgodnie z przepisami ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego powinny zostać uwzględnione i przekazane jako dochody do samorządu. Łączna kwota pominiętych dochodów wyniosła 2 500 000 tys. zł, przy czym to nie oznacza... Łączna kwota – tak – wyniosła 2 500 000 tys. zł. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością kwoty przekazanych jednostkom samorządu terytorialnych udziałów w PIT za 2025 r. powinny,

zdaniem NIK, zostać zweryfikowane, a w razie potrzeby uzupełnione, bo jest tu pewien mechanizm korygujący, który wymaga potraktowania sytuacji każdego samorządu indywidualnie.

Jeśli chodzi o dochody niepodatkowe, które ujęte są również w tej części, to Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pana posła Zbigniewa Kuźmiuka o przedstawienie referatu.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja tylko skoncentruję się na tych różnicach dotyczących podstawowych dochodów podatkowych pomiędzy wykonaniem a planem. One są rzeczywiście, powiedziałbym, wręcz szokujące. Otóż jeżeli chodzi o podstawowy podatek, który stanowi aż 60% dochodów podatkowych, czyli podatek VAT, ta rozbieżność pomiędzy planem i wykonaniem to było prawie 28 000 000 tys. zł, jeżeli chodzi o podatek dochodowy od osób prawnych – 7 000 000 tys. zł, podatek akcyzowy – 5 600 000 tys. zł i wreszcie podatek dochodowy od osób fizycznych – 3 000 000 tys. zł. Z czterech więc podstawowych podatków zabrakło do planu 43 600 000 tys. zł. Te drobniejsze podatki, niektóre z nich przyniosły trochę większe dochody niż planowano, sumarycznie na 2 100 000 tys. Ta więc różnica pomiędzy... w tej części podatkowej pomiędzy wykonaniem a planem sumarycznie wyniosła 41 500 000 tys. zł.

Tutaj słyszę takie dosyć łatwe rozgrzeszanie z tej różnicy, a chcę bardzo mocno podkreślić, że w 2025 r. jednak mieliśmy, jak na warunki unijne, przyzwoity wzrost gospodarczy 3,6%, tak, różniący się od tego zaplanowanego 3,9% o zaledwie 0,3 punktu procentowego. Inflacja 3,6%. Planowana troszeczkę wyższa, ta średnioroczna 5%, a więc ta baza chociażby do podatku VAT rośnie nominalnie o 7,2%. Ta rozbieżność z planem jest niewielka, 1,7 punktu procentowego. Więc myślę, proszę państwa, że to łatwe rozgrzeszanie zarówno przez sam resort, jak i ku mojemu zdumieniu przez Najwyższą Izbę Kontroli jest co najmniej zastanawiające.

Chcę podkreślić również, że to jest już drugi budżet, gdzie ta rozbieżność pomiędzy planem i wykonaniem jest – jeszcze raz użyję tego słowa – szokująca. W 2024 r. ta rozbieżność wynosiła 56 000 000 tys. zł, tutaj w tych głównych podatkach 46. I co więcej, proszę państwa, po tzw. zwanym urealnieniu dokonanym przez ministra finansów na rok 2026, co oznacza obniżenie prognozowanych wpływów np. z VAT-u, jeżeli popatrzymy – oczywiście to nie jest jeszcze, że tak się wyrażę, w rozstrzygnięciu ostatecznym, jesteśmy po 5 miesiącach 2026 r. – rozbieżność pomiędzy planem wpływów podatkowych a tym, co jest wykonane, to jest około 25 000 000 tys. złotych już teraz po 5 miesiącach. Więc jeżeli państwo, zarówno resort, jak i NIK, nie widziecie tutaj pewnej prawidłowości, to mówiąc szczerze, zaczyna mnie to poważnie zastanawiać. Te rozbieżności są tak wyraźne przy – jeszcze raz powtórzę – przyzwoitym wzroście gospodarczym, jak na warunki unijne. Co więcej, jak popatrzymy na strukturę PKB w 2025 r., to wkład konsumpcji w ten wzrost 3,6% to było 3,1 punktu procentowego, wzrost inwestycji zaledwie 0,8%, eksport netto minus 0,1%. A więc wzrost gospodarczy jest oparty na konsumpcji, która co do zasady jest opodatkowana 23%. I Państwo przechodząc do porządku dziennego ze stwierdzeniem, że jednak dochody z podatku VAT były niższe od planowanych o 28 000 000 tys. zł, ale warunki gospodarowania były gorsze niż zaplanowano. Moim zdaniem, proszę państwa, to jest to naprawdę nie jest poważna analiza. To jest poważny problem, który widać w resorcie finansów już trzeci rok z rzędu, odkąd zmieniła się władza. Naprawdę sygnalizuję, żeby się z tym poważnie zmierzyć, bo w 2026 r. wszystko wskazuje na to, że będziemy mieli podobną sytuację. Po 5 miesiącach rozbieżność pomiędzy planem a wykonaniem, moim zdaniem, jest już dwudziestopięciomiliardowa.

Podsumowując więc, jeszcze raz powtórzę, jestem zdumiony zarówno postawą resortu, jak i NIK-u, który wykonanie dochodów podatkowych za prawidłowe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pani poseł Zofia Czernow była pierwsza. Pan przewodniczący Kowalczyk później.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, słuchając wypowiedzi pana posła Kuźmiuka – zresztą one są w tym tonie od w zasadzie zawsze, kiedy mówimy o budżecie – brak chęci wnikliwej analizy materiałów, brak wyraźny, brak chęci zapoznania się, jak to wygląda

naprawdę. Proszę zwrócić uwagę, po pierwsze, ponieważ ta tabela, która przedstawia wykonanie dochodów budżetu państwa w części 77, jest... w moim przekonaniu powinna być rozbudowana, powinno być w tej tabeli podane, jak wyglądał rok 2024, bo nie każdy chce czytać dalszą część opisową. To powinno wynikać już z tabeli, żeby było widać wyraźnie, jaki był rok 2024, plan i wykonanie w 2025, bo przecież wystarczy powiedzieć, że podatek dochodowy od osób prawnych jest wyższy o 3 500 000 tys. w 2025 r., jeżeli chodzi o wykonanie do wykonania w 2024, a podatek od towarów i usług aż o 34 000 000 tys. Czy te 34 000 000 tys. to w ocenie wykonania podatków nic nie znaczą? 34 000 000 więcej niż w roku 2024. Podobnie podatek akcyzowy – 2 200 000 tys. I dalej inne już mniejsze kwoty, nie będę ich przytaczać, ale gdybyśmy mieli w tym sprawozdaniu takie przedstawienie liczb, które wyraźnie świadczą o trendzie wzrostowym, że dochody podatkowe rosną, a to jest bardzo ważna informacja. Jeżeli pani minister podkreśliła, a to wynika również z materiału, że dochody podatkowe w PKB rosną w 2025 r., to my możemy być niezadowoleni, że ta prognoza była wyższa niż... czy zbyt może optymistyczna, to nie zmienia jednak oceny, że rok 2025 przyniósł wyraźny wzrost podatków w tych rodzajach, które są bardzo... mają duże znaczenie w całej puli, że tak powiem, podatkowej, jak np. podatek od towarów i usług, czy CIT, czy też podatek akcyzowy. I myślę, że o tym powinniśmy mówić, jak wyglądają trendy i jak one odbiegają od prognozy, ale jest to cały czas wzrost.

Dlatego ja uważam, że ocena Najwyższej Izby Kontroli właśnie jest oparta na tych analizach, na tych... na tym, jak... co się dzieje z wpływami podatkowymi w porównaniu do PKB, bo to jest najważniejsze. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Posel Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałbym się zatrzymać nad tym wyjaśnieniem dotyczącym spadku realizacji dochodów z podatku VAT, ale tak uczciwie, matematycznie przeanalizujemy to. Pani minister i Ministerstwo Finansów tłumaczy, że rzeczywiście zmieniły się warunki makroekonomiczne, że PKB nie wzrosło o 3,9%, tylko o 3,6% i że inflacja była mniejsza, nie 5%, średniorocznie tylko 3,6%. Dobrze, to jest około 1,6-1,7%. Jeśli realizacja podatku VAT byłaby mniejsza o, biorąc pod uwagę te liczby, około 5 000 000 tys. zł, to ja bym rozumiał to tłumaczenie. Natomiast jeśli jest o 28 000 000 tys., to tłumaczenie to mija się z prawdą. Do tego jeszcze słyszymy bardzo optymistyczną informację, że luka VAT-owska się zmniejszyła. Proszę mi więc matematycznie wytłumaczyć, o co chodzi. Czy rzeczywiście z pełną świadomością, z premedytacją były źle skonstruowane założenia budżetowe i zaplanowane dochody z podatku VAT, już z pełną świadomością, że one nie będą zrealizowane, bo to jest jedyne logiczne, matematyczne wytłumaczenie? Jeśli jest... Czyli z premedytacją przy układaniu budżetu szacowano zupełnie co innego i oszukiwano już na samym starcie, bo warunki makroekonomiczne usprawiedliwiają różnicę rzędu 5 000 000 tys., ale nie 28.

Jakby samorządowcy się pomylili tak w planowaniu budżetu, to by skończyło się tak jak w Krakowie, natomiast nie ma procedury odwołania rządu w trybie referendum, a szkoda.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Ja zwracam jednak uwagę na to, że formuła, w której oceniamy wpływy z podatku VAT, powinna obejmować wykonanie do wykonania tak naprawdę, jeśli mamy oceniać sytuację racjonalnie. Natomiast kwestia planowania, trzeba brać pod uwagę prognozy, które nie są doskonałe, ale warto zwrócić uwagę, że to, co było podstawą planowania, jeśli chodzi o dochody podatkowe, także VAT, to były prognozy dotyczące inflacji, wzrostu gospodarczego. Zdecydowanie wyższa inflacja, a 1% inflacji w dochodach z VAT-u to jest między 16 a 20 miliardów złotych. Takie są realia, możemy tu poprosić o analizę. 1% to jest to jest taki ubytek w tych dochodach. Myślę, że pani minister będzie w stanie to precyzyjnie określić. I stąd się biorą te różnice. Trzeba być uczciwym i obiektywnym w tym, co mówicie, panowie, a to, co robi pan poseł Kuźmiuk, zakrawa nam manipulację, tak na dobrą sprawę. Tak jest. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Przepraszam, jeszcze pan poseł Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (KO):

Panie przewodniczący, pani minister, szanowni państwo, wypowiedź pana posła Kuźmiuka była skrajnie manipulująca. Poza jakąś dużą inflacją... pan pozwoli, miał pan swój czas. Poza tym momentem, kiedy inflacja była kilkunastoprocentowa, zawsze mamy niewykonanie dochodów w stosunku do budżetów, do planów. Natomiast ja też uważam – to, co powiedziała i pani poseł Czernow, i pan przewodniczący Cichoń – że warto porównywać to do lat poprzednich i faktycznie takiego zestawienia potrzeba i odnosić to zarówno do wzrostu do PKB, jak również do wzrostu czy do inflacji, która była w poprzednim okresie. I ta manipulacja wasza polega na tym, że w roku 2021 mieliśmy 216 000 000 tys. wpływów z VAT-u, w roku 2022 – 230 000 000 tys. wpływów VAT-u. To zalewnie 6 czy 7% wzrostu, przy inflacji chyba wówczas 14%. W roku 2023 – 244 000 000 tys. W roku 2024 ten VAT już wyniósł 288 000 000 tys., czyli o ponad 44 000 000 tys. zł. To był gdzieś wzrost 18% czy 17%. W roku 2025 – 321,6. To również mamy wzrost 11,8%, a inflacja, przypomnę państwu, 3,6%, 3,7%. To była inflacja za rok 2024, za rok 2025. A więc wzrost podatku VAT-u do inflacji jest trzykrotnie większy niż inflacja. To są po prostu fakty.

Natomiast faktycznie być może było zbyt ambitne planowanie tych wpływów podatkowych. To może mieć różne powody. Wiadomo, że budżet był bardzo napięty i zbilansowanie tego jest stosunkowo trudne, ale opieranie się i odnoszenie tylko i wyłącznie do planów jest skrajnym przejawem z waszej strony manipulacji. ...Do wykonania z lat poprzednich i tego brakuje w tabeli faktycznie, żeby było... żeby w części opisowej było coś takiego.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan poseł Kosztowniak. Potem pani minister.

Poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę państwa, jeżeli mówimy o manipulacji, to rzeczywiście trzeba się do tego odnieść. Nie możemy sobie porównywać wykonania do wykonania.

Poseł Marek Sowa (KO):

Możemy.

Poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Nie, proszę pana, bo roczny plan finansowy, jakim jest budżet, jest prognozą czegoś, co wystąpi i to jest wiedza, którą wszyscy na tej sali posiadamy, łącznie z panem, a pan specjalnie wprowadza wszystkich w błąd. Odnosimy się do 2025 r., a nie do lat wcześniejszych, do wykonania z takiego czy innego okresu i czy do takiej czy innej bazy, bo to jest właśnie zafałszowane. Prawda jest jedna, przyjęliście założenia po stronie dochodowej skrajnie nierealne po to, żeby uciec przed tym, co jest napisane w ustawie o finansach publicznych, w konstytucji i w regulach europejskich, bo dochodzimy do sytuacji takiej, w której za chwilę nie będzie żadnej możliwości, ale to naprawdę żadnej możliwości reakcji ze strony państwa, bo tak wyglądają finanse dzisiaj publiczne za państwa rządów. I w końcu może nad tym się pochylicie, a nie dyskutujecie na temat wykonania z 2020 czy 2023 r. budżetu i relacji do tego, jakie było założenie na 2025 r. To są dwie różne rzeczywistości.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przede wszystkim chciałabym może jeszcze raz podkreślić to, co zaznaczyła Najwyższa Izba Kontroli, przedstawiając swoją opinię do części 77, że przyjęte przez Ministerstwo Finansów prognozy mieściły się w prognozach rynkowych i w prognozach Komisji. Sugerowanie więc, że były to jakieś specjalnie utworzone założenia, nie znajduje uzasadnienia w faktach. Co więcej, takie podejście, o jakim mówił pan poseł Kowalczyk, musiałoby być samobójcze, dlatego że jeżeli są określone w budżecie wydatki, to wiadomo, że deficyt jest wartością nieprzekraczalną. W jakim więc celu w ogóle miałyby być takie rzeczy robione? Żeby sobie utrudniać potem realizację budżetu? To jest w ogóle niespójne z tym, że właśnie brak realizacji prognoz powoduje, że trzeba bardziej jeszcze

skupiać się na... zawsze trzeba się skupiać, ale to jest dopiero wyzwanie, żeby zrealizować wydatki i założenia, które były zaplanowane i to wszystko zostało zrobione. I tutaj jeszcze może odnosząc się... Te dochody wzrosły w relacji do PKB.

Tutaj jeszcze poproszę o parę słów pana dyrektora Najsztuba, żeby te kwestie przedstawił z naszej strony, ale jeszcze jedna uwaga do wypowiedzi pana posła Kosztowniaka. Otóż takie ukształtowanie budżetu, o jakim pan poseł wspominał, na pewno nie mogłoby być w takich intencjach, o których pan poseł wspominał. Przede wszystkim reguły i konstytucja mówią o poziomie wydatków, a nie dochodów. Nie możemy przekroczyć określonej puli wydatków. Reguła wydatkowa jest na wydatkach, nie na dochodach. W ustawie jest... w budżecie jest nieprzekraczalny limit wydatków, więc jeżeli nie realizujemy dochodów, to jest kwestia utrzymania deficytu, więc w ogóle żadne instrumenty ostrożnościowe, o których mowa zarówno w konstytucji, jak też w ustawie o finansach publicznych, w tym w regule wydatkowej, nie są mechanizmami... instrumentami dochodowymi, a więc rozwiązania takie, o których pan poseł mówił, niczemu by nie służyły. Poproszę jeszcze pana dyrektora Najsztuba o kilka informacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Mateusz Najsztub:

Dzień dobry. Mateusz Najsztub, zastępca dyrektora w Departamencie Polityki Makroekonomicznej. Odnosząc się do słów panów posłów i pani minister, chciałbym na wstępie zwrócić taką uwagę, że z jednej strony mamy wysoki na tle Unii Europejskiej realny wzrost produktu krajowego brutto, jednak w ujęciu nominalnym, czyli tak naprawdę nie patrząc tylko i wyłącznie na ilości wytworzonych dóbr, ale ilości razy ceny wytworzonych dóbr, co tak naprawdę jest podstawą do podatku VAT, bo podatek VAT tak naprawdę patrzy na wartości nominalne, a nie tylko na realne, to tutaj mieliśmy do czynienia ze spadkiem nominalnego tempa wzrostu PKB, co tutaj pani minister również wspomniała na samym początku, z 7,4% w 2024 do 6,6% w 2025. I to jest spójne z tym obrazem dezinflacji, ponieważ z jednej strony mamy realne wzrosty PKB, czyli realna wartość dóbr i usług wytworzonych w danym roku rośnie, jednak jednocześnie ceny nie rosną już tak szybko, jak myśleliśmy. I teraz chciałbym też zwrócić uwagę, dlaczego to nie jest tak prosto rozliczyć plan versus wykonanie w przypadku VAT-u, ponieważ tak naprawdę ustawa budżetowa, która była konstruowana na rok 2024, to w przypadku dochodów to były... uwzględniała prognozy tak naprawdę na 2 lata, ponieważ ustawa budżetowa jest konstruowana latem, na jesieni, w związku z czym rok 2024 także był prognozą i to prognozą, która niestety się nie sprawdziła, ponieważ dynamika spożycia prywatnego zarówno w ujęciu realnym, jak i nominalnym była niższa niż to, co myśleliśmy, że wydarzy się w 2024. Efektywnie spowodowało to zaniżenie prognozy VAT-u w 2024 o 11 400 000 tys. zł. Tak naprawdę porównując plan z 2024 r., należałoby go porównywać do przewidywanego wykonania w 2024 r., a nie wykonania 2024 r., ponieważ podstawą do prognozowania na 2025 jest... jest prognoza wykonania roku 2024. Gdyby te efekty uwzględnić, czyli z jednej strony spadek bazy w 2024 o 11 400 000 tys. zł, do tego dołożyć spadek efektów takich makro, czyli przede wszystkim pomyłka na inflacji z prognozowanej 5% na 3,6%, to ten VAT jest rozliczalny i to wykonanie, które prezentujemy w sprawozdaniu, jest spójne.

Tym samym też spójne jest w zakresie obliczeń do luki VAT, ponieważ chciałem też zwrócić państwu uwagę, na stronie 54 sprawozdania prezentujemy taki wykres, który przedstawia relację dochodów z podatku od towarów i usług do spożycia prywatnego i do PKB. Co to znaczy? Jak interpretować ten wykres? Proszę zwrócić uwagę, że VAT zarówno w stosunku do spożycia prywatnego rośnie z 13,7% na 14,3% w 2025 r., natomiast VAT w stosunku do PKB rośnie z 7,8% na 8,2%. Co to znaczy? To znaczy, że VAT rośnie nam szybciej od bazy podatkowej. W związku z czym co to znaczy? Że tego VAT-u wpływa więcej niż to, jak ta baza rośnie, w związku z czym jest to w pewnym sensie spójne z tym, co pokazujemy w domykaniu się, w powolnym domykaniu się luki VAT, ponieważ baza podatkowa rośnie nam w swoim tempie, natomiast wpływy z VAT rosną szybciej niż baza podatkowa, ponieważ stanowią coraz większy udział tej bazy. I teraz jeszcze tak dla porównania. Wartości za 2025: VAT do spożycia – 14,3%. Jest to najniższa wartość odnotowana od 2022 r. Oczywiście wiadomo,

lata 2022-2023 to są tarcze VAT-owskie, jednak jest to historycznie jedna z wyższych wartości. Jedynym rokiem takim zaprezentowanym w tym opracowaniu, kiedy ta wartość była wyższa, to był rok 2021, w związku z czym te wysokości VAT-u zarówno do spożycia, jak i do PKB były jedne z najwyższych tak naprawdę w historii. Trudno więc tutaj mówić o jakiegokolwiek nierealizacji, zaniżaniu prognoz, ponieważ te wszystkie wykonania są spójne z tym, co widzimy w wykonaniu wskaźników PKB... wskaźników makroekonomicznych, a to, że te wskaźniki makroekonomiczne były zaprognozowane w takich wartościach, jakich były, niestety na tym polegają prognozy. To są jakieś próby wyciągnięcia wniosków na podstawie historii. Tutaj niestety, jak zresztą sama NIK stwierdziła, te wnioski były podobnie wyciągane przez inne instytucje, inne ośrodki. Chociażby sam NBP również prognozował inflację na poziomie...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czyli to wszystko w zakresie konsensusu rynkowego, tak?

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Mateusz Najsztub:

Dokładnie tak. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę. Przeciagamy, ale bardzo proszę, pan poseł, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Znaczy, nadal nie usłyszałem wyjaśnienia, dlaczego akurat rozbieżność jest 28 000 000 tys. podatku VAT, a nie 5 lub 6, co jest matematycznie uzasadnione, ale odnosimy się do prognozowania. Natomiast zawsze prognozy są niepewne i to jest jasne. Tylko tak dla porównania chciałbym powiedzieć, że jeśli analizowaliśmy budżet roku 2019, to prognoza, czyli dochody podatkowe były o 3,3% wyższe niż prognoza. Jeśli chodzi o rok 2021 – o 2,5% wyższe niż prognoza dochody. Jeśli chodzi o rok 2022, tutaj słusznie przywołane tarcze... tarcza VAT-owska, czyli już w założeniu mniejszy podatek VAT, znów w stosunku do prognozy dochody budżetowe były o 2,8% wyższe. Naprawdę więc w tamtych latach potrafiono prognozować nie po to, żeby – nie wiem – co ukrywać. Natomiast tu akurat przez ostatnie lata te prognozy się nie sprawdzają i to nie sprawdzają się...

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

W dół.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

I to bardzo mocno w dół, o kilkadziesiąt miliardów złotych. Naprawdę weźmy to pod uwagę. Nie zaprzeczy tu nikt i, co byście tu nie zaklinali, to takie są rzeczywiste liczby i taka jest prawda.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Można, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pan poseł Kuźmiuk.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Chciałbym ustosunkować się do tego zarzutu, że dokonałem jakiejś manipulacji w tej prezentacji. Proszę państwa, posłużyłem się oficjalnymi danymi ministra finansów, porównując wielkości wykonane z planowanymi. Oczywisty rachunek, jeżeli rozmawiamy o wykonaniu budżetu. Zarzucanie mi więc manipulacji, nie bardzo wiem...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Chodzi o interpretację.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

...na czym jest oparte. I po drugie, proszę państwa, odnoszę wrażenie, że jeżeli ktoś manipuluje, to właśnie państwo manipulujecie. Ja tylko przypomnę, bo zdaje się, że ta luka, spadająca luka VAT jest oparta właśnie na bardzo poważnej manipulacji dotyczącej tego, co zrobiliście państwo z wpływami z VAT-u w 2023 r., wtedy, kiedy przejęliście władzę. Więc przypomnę dla porządku. Przerzuciliście z grudnia 12 000 000 tys. zł na styczeń, a więc sztucznie pomniejszyliście

wpływy w 2023 r., w ostatnim roku rządów Prawa i Sprawiedliwości, i sztucznie je powiększyliście w roku 2024. Przypominam także, że przez cały rok 2023 obowiązywała tarcza żywnościowa, to znaczy utrata dochodów z VAT-u to jest około 15 000 000 tys. zł i przejście skutków tarczy energetycznej to było tam 3 z kawałkiem. Sumarycznie sztucznie dochody z VAT-u w 2023 r. zostały zaniżone o 30 000 000 tys. zł. I państwo teraz pokazujecie, że w 2024 i 2025 spadała wam luka. Właśnie na tej manipulacji to jest oparte. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie wiem, skąd pan czerpie te informacje, bo...

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Z materiałów Ministerstwa Finansów.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bo to przesuwanie dochodów z VAT-u w moim przekonaniu nie znajduje uzasadnienia – to, o czym pan mówi – w rzeczywistym wykonaniu budżetu w ubiegłych latach. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Ja tylko może przypomnę, bo my też o tym dyskutowaliśmy przy sprawozdaniu za 2023, za 2024 i na tych różnych informacjach, które ja... teraz nie mam tych informacji ze sobą, ale przedstawialiśmy wyjaśnienia, że poziom tych zwrotów w grudniu każdego roku oscyluje na podobnym poziomie od lat, więc nie można mówić o jakimś trendzie, który wybił się w którąś stronę w roku 2023. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Ale pan poseł powtarza z uporem nieprawdę, zakładając, że ona się... zmienia fakty.

Poseł Zbigniew Kuźmiuk (PiS):

Jaką nieprawdę? Przecież to wynika z materiałów Ministerstwa Finansów i NIK-u.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Mówimy o... Usłyszeliśmy informacje. W tej chwili pani minister nie ma informacji, ale ja pamiętam także przekaz i debatę na ten temat. Pan wbrew faktom podtrzymuje swoją opinię i tak naprawdę manipuluje danymi.

Kończymy rozpatrywanie części budżetowej 77.

Przechodzimy do dochodów budżetu środków europejskich. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Jeśli mogłabym prosić, pani dyrektor Jaworska przedstawi tę informację.

Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Dorota Jaworska:

Dzień dobry. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na rok 2025 w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody w łącznej wysokości 109 889 873 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 76 078 885 tys. zł, co stanowi prawie 70% planu ujętego w ustawie budżetowej na rok 25. Osiągnięte dochody związane były z realizacją zadań w perspektywie finansowej 2021-2027. Zrealizowano je w łącznej wysokości 29 574 108 tys. zł, co stanowi 85% planu. Należy zwrócić uwagę, że wykonanie dochodów jest uzależnione od wysokości poniesionych wydatków oraz tempa ich refundacji z Komisji Europejskiej. Dodatkowo w roku 2025 zostały wprowadzone dosyć istotne zmiany we wszystkich programach krajowych i większości programów regionalnych, które polegały na utworzeniu nowej osi priorytetowej mającej na celu sfinansowanie projektów tak zwanego podwójnego przeznaczenia, czyli cywilnego i obronnego. To przełożyło się zarówno na terminy naborów, jak i podpisywanie umów z beneficjentami.

Dwie kolejne pozycje to perspektywa finansowa 2014-2020 w wysokości 1 281 003 tys. zł i perspektywa finansowa 2007-2013 w wysokości 464 tys. zł. Jeżeli chodzi o te dwie perspektywy, dochody nie były planowane, a ich realizacja związana jest z ostatecznymi rozliczeniami zarówno projektów, jak i programów.

Kolejna pozycja to dochody z tytułów mechanizmów – Mechanizmu finansowego EOG i norweskiego mechanizmu finansowego na lata 2014-2021 oraz na lata 2021-2028, a także

szwajcarsko-polskiego programu współpracy II w wysokości 26 586 tys. zł, co stanowi 39% planu. W zakresie mechanizmów poprzedniej perspektywy rok 2025 był ostatnim rokiem realizacji tych programów. Następowало rozliczenie projektów i trwa jeszcze końcowe rozliczenie z darczyńcami. Jeżeli chodzi o perspektywę 2021-2028, mieliśmy do czynienia dopiero z pierwszymi rozliczeniami z darczyńcami. W przypadku szwajcarskiego programu wnioskujemy do darczyńców tylko 2 razy w roku, w związku z tym następuje naturalne przesunięcie czasowe w realizacji dochodów. Dochody z tytułu wspólnej polityki rolnej zostały zrealizowane w wysokości 22 398 009 tys. zł, co stanowi 98% planów, zaś dochody dla instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększenia odporności części grantowej zostały zrealizowane w wysokości 22 798 716 tys. zł, co stanowi 44% planu. W tym przypadku największe znaczenie miało to, że w roku 2025 były przeprowadzone 2 rewizje KPO w czerwcu i w grudniu. W przypadku rewizji do czasu przyjęcia ostatecznej decyzji przez Radę nie można składać wniosków o płatność. Drugim... W związku z tymi rewizjami zmienił się zakres wielu inwestycji, jak również harmonogramy ich realizacji. Dodatkowo w największych inwestycjach było sporo odwołań oraz kontroli kierowanych do prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Bardziej szczegółowe informacje przekazaliśmy w materiałach. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję. Ponownie Anna Rybczyńska. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich. Kontrolą objęto również realizację zadań z zakresu obsługi płatności środków europejskich, a także badanie prowadzonej przez Ministerstwo Finansów dokumentacji dotyczącej przepływów finansowych między Polską a Unią Europejską. Podstawą oceny były wyniki zbadanej próby dochodów w kwocie 12 500 000 tys. zł, stanowiącej 16,4% ogółu dochodów budżetu środków europejskich. Przekazywanie środków na dochody w części 87 oraz ewidencjonowanie tych operacji było przeprowadzone zgodnie z wewnętrznymi regulacjami i rzetelnie. Minister finansów zapewnił prawidłową obsługę płatności z budżetu środków europejskich. Rachunki bankowe do obsługi płatności były zasilane na bieżąco w wysokości zapewniającej terminową realizację płatności. Szczegółowe badanie próby dokumentów operacyjnych i księgowych dotyczących wydatków tego budżetu na łączną kwotę ponad 22 000 000 tys. zł, to jest ponad 25% wartości wszystkich płatności, nie wykazało nieprawidłowości. Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich zostało sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Koreferat wygłosi pan przewodniczący Marek Sowa. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, faktycznie ta informacja jest dosyć szczegółowa i obszerna. Każdy może się z nią zapoznać. Ja tak tylko uzupełniając wypowiedź pani dyrektor dodam, że można powiedzieć, że na wykonanie tego budżetu środków europejskich głównie miały wpływ te 3 rodzaje programów, czyli perspektywa finansowa 2021-2027. Tutaj najlepsza realizacja była w programie FENIKS, Nowoczesna Gospodarka... FENIKS, przepraszam, później była Polska Wschodnia i Nowoczesna Gospodarka. Słabiej ta realizacja była w programach Rozwój Cyfrowy czy Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego. Duże rozbieżności mamy w programach regionalnych, których wykonanie jest na poziomie 66%. Najlepiej z tym problemem poradziły sobie województwo podkarpackie (101% planu), podlaskie (84%), lubelskie i śląskie (76%), najslabiej Wielkopolska (43%), opolskie (44%), łódzkie (54%). Wspólna Polityka Rolna – niemal w całości, wykorzystane środki. Faktycznie mamy przesunięcie w realizacji tej części grantowej KPO. O przyczynach mówiła pani dyrektor. Myślę, że po prostu to wykonanie, które było na poziomie zaledwie 43,7%, będzie miało odzwierciedlenie w roku 2026, kiedy te wszystkie środki zostaną wypłacone, bo przypominę, że to jest ostatni rok realizacji tego programu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja mam jedno pytanie dotyczące rozliczenia w ramach KPO programu FENIKS Czyste Powietrze. Media donosiły, że w roku 2025 na planowane rozliczenie 1 500 000 tys. zł dokonano – nie wiem – jedna wersja to była 1,2 tys. zł, ale to chyba nieprawdziwa, natomiast inne źródła rządowe podają, że rozliczono około... certyfikowano około 300 000 tys., ale to i tak jest tylko 1/5 tego, co było zaplanowane. Jak z tym programem jest?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o odpowiedź na to pytanie. Pani minister? Pani dyrektor, bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Dorota Jaworska:

Jeżeli chodzi o Czyste Powietrze, to w tej chwili z informacji, które wczoraj przekazywało Ministerstwo Klimatu, wynika, że są przygotowane deklaracje na 1 500 000 tys. i w kolejnym okienku tak zwanego wnioskowania do Komisji, czyli w lipcu tego roku, powinny być przesłane. Trwa weryfikacja przez Ministerstwo Funduszy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (KO):

W ubiegłym roku nie ma, chyba było prefinansowanie tylko z Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Dorota Jaworska:

Jeżeli chodzi o ubiegły rok, to w zeszłym roku rzeczywiście było praktycznie..., nie było certyfikacji Czystego Powietrza. Było tylko prefinansowanie z budżetu środków europejskich. Zostało ono wstrzymane ze względu na różne wątpliwości Komisji Europejskiej.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam zakończenie rozpatrywania tej części budżetowej.

Przechodzimy do rezerw. Proponuję łączne, tak? Rezerwa ogólna i rezerwy celowe. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszyk:

Pani dyrektor Napiórkowska z Ministerstwa Finansów.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Budżetu Państwa Ministerstwa Finansów Anna Napiórkowska:

Anna Napiórkowska, dyrektor Departamentu Budżetu Państwa. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, rezerwa ogólna była zaplanowana na rok 2025 w kwocie 500 000 tys. zł, a rozdysponowano 195 965 tys., czyli 39,2%. Zgodnie z ustawą, tą rezerwą dysponuje Rada Ministrów co do zasady, ale też w granicach upoważnień prezes Rady Ministrów do kwoty 10 000 tys. zł, minister finansów do kwoty 2000 tys. zł. W 2025 Rada Ministrów uchwałami rozdysponowała kwotę 185 600 tys. zł, a prezes Rady Ministrów w drodze zarządzeń 10 365 tys. zł. Szczegółowy podział rezerwy ogólnej z uwzględnieniem dysponentów, do których zostały przekazane te środki, i zadań, został zaprezentowany w materiale przedłożonym Wysokiej Komisji.

Przechodząc natomiast do rezerw celowych, które są tutaj przedmiotem omówienia Wysokiej Komisji, to tak: w zakresie rezerwy z pozycji 10 na uzupełnienie wzrostu wynagrodzeń w jednostkach sektora finansów publicznych, która została zaplanowana w związku z podwyżką wynagrodzeń w sferze budżetowej 5%. Tutaj zostały zabezpieczone środki do ewentualnego uzupełnienia w odniesieniu do innych niż jednostki budżetowe podmiotów bądź jednostek tak zwanych pozarządowych. Uruchomienie wyniosło 191 tys. zł, a kwota była planowana na 14 588 tys. zł.

Rezerwa 16 planowana corocznie na finansowanie zobowiązań wymaganych Skarbu Państwa. Jej plan wynosił 1 000 000 tys. zł i została wykonana praktycznie w 100% na kwotę

998 520 tys. zł. Opis zadań, znaczy, opis tych zobowiązań, na które zostały przekazane te środki, znajduje się w materiale. Natomiast w trakcie roku była również tworzona dodatkowa rezerwa celowa w pozycji... ona otrzymała pozycję nr 71. Ta dodatkowa rezerwa była na 1 000 000 tys. zł, natomiast ostateczne uruchomienie tych dodatkowych środków to 366 789 tys. zł, czyli 36,7% tej nowo utworzonej rezerwy. Z tej rezerwy zostały środki skierowane przede wszystkim na zobowiązania wymagalne z tytułu realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i zasiłków dla opiekunów. Tutaj było wydatkowane 170 046 tys. zł, również na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt 92 457 tys. i na zobowiązania związane z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych ulg lub ulgowych przejazdów w ramach krajowych pasażerskich przewozów autobusowych 87 646 tys. zł.

Również corocznie planowana rezerwa z pozycji 19 na zmiany organizacyjne i nowe zadania. Jej plan wynosił 5578 tys., a wykonanie było na poziomie zbliżonym do 50% – 2769 tys. zł. Podziału tej rezerwy dokonuje Rada Ministrów w drodze uchwały i środki są kierowane do jednostek, w których wystąpiły potrzeby właśnie związane z różnymi zmianami organizacyjnymi i nowymi zadaniami.

Rezerwa w pozycji 21 na zwiększenie wynagrodzeń w jednostkach, w których zatrudnienie nie przekracza 50 osób, a wystąpiły potrzeby wypłat dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych bądź z tytułu nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych. Ona również corocznie jest planowana w budżecie. Na rok 2025 wynosiła 2250 tys. zł i została uruchomiona w 53,9%, czyli w kwocie 1213 tys. zł, zgodnie z zapotrzebowaniem złożonym przez dysponentów. Tych dysponentów było 21.

Rezerwa w pozycji 24 na inwestycje KPO finansowane z wykorzystaniem środków pożyczki z instrumentu odbudowy i zwiększenia odporności została zaplanowana w wysokości 4 681 000 tys. zł. Uruchomienie było zbliżone do 60% – 2 733 488 tys. zł. Zadania, na które zostały przekazane te środki, są opisane w przekazanym materiale.

Rezerwa w pozycji 31 na wdrożenie planu współpracy rozwojowej w 2025 r. została zaplanowana w kwocie 34 188 tys. zł i zrealizowana w blisko 100% (99,7%) do różnych... i była... środki były przeznaczone na realizację projektu właśnie tej pomocy rozwojowej realizowanej w różnych częściach budżetowych.

Rezerwa z pozycji 40 na działania związane z poborem dochodów budżetu państwa, w tym na ich odbudowę oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych, była zaplanowana w kwocie 386 414 tys. zł, natomiast uruchomiona w prawie 70%. Środki zostały przeznaczone na realizację zadań w ramach uchwały o modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej (106 682 tys. zł), na rozbudowę ośrodka przetwarzania danych dla Centrum Informatyki Resortu Finansów w Radomiu, na dotację do spółki Aplikacje Krytyczne oraz na wydatki związane z implementacją dyrektywy w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorców.

Rezerwa z pozycji 44 na dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych była zaplanowana w kwocie 2 834 402 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w 80%. Szczegółowy opis zadań, bo tutaj było wiele zadań finansowanych z tej rezerwy, jest opisany w materiale przekazanym Wysokiej Komisji.

Rezerwa z pozycji 46 na wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych była zaplanowana w kwocie 14 600 tys. zł. Uruchomienie było na poziomie 82% dla służb celno-skarbowych, policji i straży granicznej na zadania związane ze zwalczaniem przemytu.

Rezerwa z pozycji 55 na zadania nałożone ustawą o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców była zaplanowana w kwocie 63 104 tys. zł i rozdysponowana w 74% na dotację celową dla Agencji Rozwoju Przemysłu.

Rezerwa w pozycji 56 na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne. Plan wynosił 2 344 909 tys. zł. Została rozdysponowana w 68,7% również na szereg różnych zadań, które zostały opisane w przekazanym materiale.

Rezerwa z pozycji 57 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID. Ona była zaplanowana w wysokości 30 634 289 tys. Uruchomienie było na poziomie 70,4% na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID. W trakcie wykonywania budżetu doszło do częściowej zmiany struktury finansowania zadań realizowanych przez Fundusz COVID i ta wpłata uległa

zmniejszeniu, co miało swoje uzasadnienie w zmienionych uwarunkowaniach fiskalnych i płynnościowych zarówno budżetu, jak i Funduszu Przeciwdziałania COVID.

Rezerwa w pozycji 60 na uzupełnienie środków na realizację zadań publicznych w związku ze zmianami źródła ich finansowania była zaplanowana w kwocie 5 392 213 tys. zł i została uruchomiona praktycznie w pełnej wysokości. Z tej kwoty 1 576 000 tys. przeznaczono na wpłatę na Fundusz Zapasowy Narodowego Funduszu Zdrowia w związku z rekompensatą ubytku przychodów z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w wyniku zmian w zakresie tych składek, które weszły w życie 1 stycznia 2025 r.

Rezerwa w pozycji 61 na wpłatę do Funduszu Pomocy została... była zaplanowana w kwocie 783 017 tys. zł i została rozdysponowana w pełnej wysokości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor. Bardzo proszę przedstawiciela NIK-u o wystąpienie. Bardzo proszę.

P.o. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo. Anna Rybczyńska. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w 2025 r. środki rezerwy ogólnej budżetu państwa rozdysponowano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Z ustaleń kontroli wykonania przez Radę Ministrów i prezesa Rady Ministrów Budżetu Państwa w 2025 r. w tej części przeprowadzonej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynika, że większość rozdysponowanych środków, to jest ponad 95%, została podzielona na zadania nagle i nieprzewidziane, niemożliwe do zaplanowania na etapie prac nad ustawą budżetową, a wymagające niezwłocznego wsparcia. Wydatki na zadania, na których realizację przyznano 8500 tys. zł, to jest 4,3% całości, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli można było natomiast zaplanować w ustawie budżetowej.

Jeśli... odnosząc się do części 83 – Rezerwy kontroli... Rezerwy celowe, w trakcie kontroli w Ministerstwie Finansów szczegółowym badaniem objęto 18 celowo dobranych decyzji w sprawie podziału środków z rezerw celowych budżetu państwa na łączną kwotę ponad 31 000 000 tys. zł, to jest 45,7% całkowitego rozdysponowania. Na podstawie zbadanych prób NIK oceniła, że minister finansów co do zasady rzetelnie i bez zbędnej zwłoki rozpatrywał wnioski dysponentów o przyznane środki z rezerw celowych budżetu państwa, bez zbędnej zwłoki występował do sejmowej Komisji Finansów Publicznych w sprawach dotyczących zmiany przeznaczenia rezerw, dokonywał podziału rezerw, przestrzegając terminów określonych w art. 154 ustawy o finansach publicznych. Wyjątek stanowiło procedowanie 4 wniosków z badanej próby 33, które były procedowane długotrwale. Ogółem pod kątem celowości występowania i prawidłowości wykorzystania środków z rezerw celowych badaniem objęto 64 dysponentów środków z rezerw na łączną kwotę ponad 32 000 000 tys. zł. Z 15 omawianych dzisiaj pozycji rezerw nieprawidłowości lub uwagi NIK odnoszące się do ich planowania, celowości występowania lub wykorzystania przyznanych już środków dotyczyły 4 pozycji. Nieprawidłowość stwierdzono w działaniach dysponenta części 41 – Środowisko, który nie zapewnił procedowania bez zbędnej zwłoki 7 wniosków o uruchomienie środków z rezerwy celowej (poz. 16) na wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, co skutkowało wydłużeniem okresu oczekiwania przez osoby poszkodowane na wypłatę odszkodowań.

Uwagi NIK do planowania środków w rezerwach celowych dotyczyły 3 pozycji. W kontroli w Ministerstwie Finansów w części 19 stwierdzono nieprawidłowość w zakresie planowania wydatków. Minister nie uwzględnił, nie ujął w planie wydatków w części 19 pewnej kwoty środków na dotację podmiotową dla spółki Aplikacje Krytyczne. To jest ta kwestia, którą już... o której już wspominałam przy omawianiu części 19. Środki na ten cel zostały zaplanowane częściowo w rezerwie celowej (poz. 40).

Podobnie jak w latach poprzednich w budżecie państwa zaplanowano również rezerwy celowe o bardzo ogólnych tytułach, bez wskazania konkretnego celu przeznaczenia zaplanowanych w nich środków i przedstawienia kalkulacji potwierdzającej rzetelne zaplanowanie. NIK zakwalifikowała jako takowe 2 z omawianych dzisiaj pozycji, a mianowicie pozycję 44 i 56. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o koreferat panią przewodniczącą Zofię Czernow.

Posel Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Jeśli mogę prosić o skrótkowe przedstawienie...

Posel Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

...bo myślę, że nie zdążymy do 12.00.

Posel Zofia Czernow (KO):

Tak. Krótka o rezerwie ogólnej. Po zapoznaniu... w ogóle kwota rezerwy ogólnej została przyjęta w ustawie budżetowej na poziomie 500 000 tys. zł. Za rok 2025 rozdysponowano kwotę 196 000 tys. zł. Analizując kierunki wydatkowania budżetu w rezerwie ogólnej oraz zapoznając się z opinią Najwyższej Izby Kontroli, stwierdzam, że wszystkie i opinie, i te materiały świadczą o tym, że rezerwa ogólna jako instrument finansowania wykorzystywanego w sytuacjach nagłych, nieprzewidywanych i niemożliwych do zaplanowania, a wymagającego niezwłocznego wsparcia, był realizowany prawidłowo, zgodnie z przepisami prawa. W związku z tym, nie wchodząc w szczegóły, bo mamy mało czasu, moja ocena jest pozytywna. Uważam, że rezerwa ogólna była realizowana prawidłowo i nie budzi zastrzeżeń. Dziękuję bardzo.

Przechodząc do rezerw celowych, więc tutaj jest sytuacja taka. Po pierwsze, my jako... na tym posiedzeniu w tym punkcie zajmujemy się nie wszystkimi rezerwami celowymi, bo rezerwy celowe zaplanowane w części 83 na kwotę 87 085 000 tys. zł zostały zwiększone do 88 000 000 tys. i zaplanowane zostały w 63 pozycjach. Myślę, że to jest taka ogólna informacja. Ogólną informacją jest również ta, że 18 rezerw konkretnych w tych... wśród tych 63 zostało wykonane w 100%. Pozostałe oczywiście poniżej zaplanowanej kwoty w różnej wysokości w zależności od sytuacji, bo to również są rezerwy, które uruchamiane są wtedy, kiedy jest taka potrzeba. Na Komisji Finansów Publicznych nie trzeba, myślę, zbyt dużo mówić o rezerwach, bo te rezerwy są często rozpatrywane na posiedzeniu Komisji Finansów, a zwłaszcza te, gdzie następuje zmiana przeznaczenia. Takie zmiany przeznaczenia miały miejsce na kwotę ponad 10 000 000 tys. zł (wszystkie za zgodą Komisji Finansów Publicznych) i zostały szczegółowo omówione w załączniku nr 3 do sprawozdania. Przed chwilą były omówione wszystkie poszczególne pozycje, które są przedmiotem tego punktu rozpatrzenia. Ja tylko zwrócę uwagę na największą rezerwę, która ma bardzo duży wpływ na budżet i na poziom rezerw. To jest rezerwa pozycji 57 – Wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, gdzie zaplanowano na wniosek Ministra Finansów kwotę 30 634 000 tys. zł. Ta rezerwa została wykorzystana w 70% w ciągu minionego roku. W mojej ocenie realizacja rezerw nie budzi wątpliwości. W związku z tym oceniam jako koreferent pozytywnie sprawozdanie i w oparciu również o informacje Najwyższej Izby Kontroli. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

Uznaję wobec tego, że zakończyliśmy rozpatrywanie tej części... tych części budżetowych, bo mówimy o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych w części budżetowej 83.

Przechodzimy do kolejnego... kolejnej części – części budżetowej 85 – Budżety wojewodów w zakresie działów 756 i 758. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Pani dyrektor Aneta Cieloch z Ministerstwa Finansów.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry, Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w zakresie części 85 – Budżety wojewodów, dział 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, dochody w tym dziale zostały... nie były planowane, natomiast zostały zrealizowane w wysokości 230 tys. zł. Środki te pochodziły głównie z tytułu wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w ustawie o finansach publicznych. Wydatki w ramach tego działu również nie były planowane. W wyniku rozdysponowania rezerw celowych zostały zrealizowane w wysokości 4995 tys. zł i zostały przeznaczone głównie na zwrot utraconych przez gminę dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego od przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy o podatku rolnym.

Odnosząc się do działu 758 – Różne rozliczenia, należy poinformować, iż w dziale tym zrealizowano dochody w wysokości 1376 tys. złotych, które stanowiły głównie wpływy związane z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego w kwocie 983 tys. zł. Wydatki na rok 2025 zostały zaplanowane w łącznej wysokości 279 120 tys. zł. W toku realizacji budżetu plan został zmieniony. Zmiany polegały głównie na zmniejszeniu wydatków o kwotę 158 569 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przeniesienia do innych działów środków rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów, tak zwanych 2% rezerw wojewodów, zwiększeniu wydatków o kwotę 300 330 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem głównie na zwrot części wydatków wypłaconych... wykonanych w 2024 r. w ramach funduszu sołeckiego. Zrealizowane wydatki w tym dziale wyniosły 414 011 tys. zł z przeznaczeniem głównie na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w kwocie 285 924 tys. zł, dotacje dla gmin uzdrowiskowych w związku z realizacją dodatkowych zadań własnych dotyczących zachowania funkcji leczniczych uzdrowiska w wysokości 108 282 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w latach ubiegłych kosztów zadań 15 771 tys. zł i współfinansowanie projektu w ramach programów Interreg 2021-2027 w wysokości 3696 tys. złotych.

W budżetach wojewodów w dziale 758 zostały utworzone rezerwy w wysokości 168 028 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na wynagrodzenia z tytułu odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy w kwocie 31 907 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w kwocie 162 136 tys. zł, w tym na odprawy emerytalne 15 912 tys. zł. Szczegółowa analiza została przedstawiona Wysokiej Komisji w materiale objaśniającym. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję. Tak już króciutko. Kontrolą wykonania budżetu państwa w 2025 r. objętych zostało w tym roku 8 województw z południowej Polski. W ramach kontroli w urzędach wojewódzkich badania koncentrowały się na realizacji dochodów i wydatków sprawozdawczości oraz ksiąg rachunkowych. Badania skupiały się na 8 działach, w których zrealizowane rok wcześniej dochody i wydatki stanowiły blisko 95% ogółu tych wartości, których w części dysponują wojewodowie. Z uwagi na znikomy udział dochodów i wydatków zrealizowanych w omawianych dzisiaj działach w ogólnej kwocie dochodów i wydatków, nie były one przedmiotem szczegółowego badania.

Chciałabym jeszcze wspomnieć, że w tegorocznej analizie opracowany został pierwszy raz taki osobny program poświęcony budżetom wojewodów. To jest podrozdział 5 w rozdziale 4 w drugim tomie, w którym poza prezentacją najważniejszych danych liczbowych w zakresie dochodów i wydatków w różnych konfiguracjach zaprezentowaliśmy także dane o wskaźnikach realizacji zadań w wybranych obszarach działalności wojewodów. Podstawą fragmentu poświęconego skuteczności realizacji zadań były zebrane dane od wszystkich wojewodów na podstawie... i dotyczyły 16 sformułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli wskaźników. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pana posła koreferenta, pana Piotra Lachowicza o...

Poseł Piotr Lachowicz (KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli chodzi o budżety wojewodów część 85 w dziale 756 (od tego zaczynamy), czyli dochody osób prawnych od osób fizycznych, od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, to tak, jak pani powiedziała, pani minister, zrealizowano dochody w tym dziale w wysokości 230 tys. zł. One nie były planowane z uwagi na to, że to są wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystywanych niezgodnie z przeznaczeniem, co jest często wynikiem kontroli, również z tytułu zwrotu dotacji (były takie zwroty pobrane w 2022 i 2023 r. w nadmiernej wysokości) oraz od podatku od nieruchomości gruntów położonych na obszarach objętych ochroną ścisłą i czynną ochroną krajobrazową.

W zakresie wydatków one również nie były planowane. Wynosiły 4995 tys., dlatego że tutaj jest często problem z planowaniem wydatków, dlatego że nie da się precyzyjnie, bo one stanowią zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia od podatku od nieruchomości, na przykład w parkach narodowych, i zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia podatku od nieruchomości lub podatku rolnego, na przykład przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego. Tutaj nie da się często precyzyjnie zaplanować tych utraconych dochodów z uwagi nawet na to, że stawki podatkowe w ciągu roku, danego roku gminy... przez gminy są zmieniane. Oczywiście one są w pewnych widełkach. Można bazować na danych z poprzedniego roku, ale dlatego też stworzono pozycję 32, to znaczy, tak zwanej rezerwy wykonania budżetu. Wydatki w tym dziale zostały właśnie zwiększone z rezerwy celowej w tej pozycji 32. Nie mam więc tutaj jakichś zastrzeżeń.

Jeśli chodzi o dział 758 – Różne rozliczenia, to tak, jak powiedziała pani minister, tutaj również nie planowano dochodów. One wyniosły... to znaczy planowano taką małą kwotę 24 tys.. One wyniosły 1376 tys. zł. Wskazano w materiałach, z jakiego tytułu, w tym jest między innymi likwidacja przedsiębiorstw państwowych i likwidacja funduszu Skarbu Państwa. Natomiast jeśli chodzi o wydatki w tym dziale, to planowano je pierwotnie na poziomie 279 120 tys. Później doszło do zmian. W efekcie realizacja wyniosła 414 011 tys. zł. Realizacja w poszczególnych rozdziałach została właśnie tutaj wskazana bardzo szczegółowo. Nie wszędzie udało się w 100% – oczywiście to się rzadko zdarza – zrealizować. Na przykład trzeba zwrócić uwagę, że może to nie jest znacząca pozycja, ale jeśli chodzi o Interreg, to niższe niż planowano wydatki, głównie ze względu na to, że było niższe zapotrzebowanie na środki ze strony beneficjentów, spowodowane między innymi przesunięciem w czasie realizacji projektu w ramach programów Interreg, który jest na 2021-2027 r.

Uważam, że jeśli chodzi o tę część sprawozdania..., rekomenduję przyjęcie sprawozdania bez uwag.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

W związku z tym stwierdzam zakończenie rozpatrywania sprawozdania budżetowego w części 85 – Budżety wojewodów, w tych dwóch działach 756 i 758.

Przechodzimy do części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Poproszę pana dyrektora Szczerbaka o przedstawienie informacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów Marek Szczerbak:

Marek Szczerbak, zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego w Ministerstwie Finansów. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to może bym omówił łącznie część 79 – Wydatki i dochody obsługi długu z przychodami, rozchodami, finansowaniem.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Nie śmiałem zaproponować tego wcześniej, ale przychylam się do tej propozycji.

Zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów Marek Szczerbak:

Jeżeli chodzi o wydatki na obsługę długu skarbu państwa (część 79), zaplanowano kwotę 75 500 000 tys. zł, z tego w części krajowej 62 464 500 tys. zł, a w części zagranicznej 13 035 500 tys. zł. W ramach tej części dokonywane były przesunięcia wydatków między rozdziałami i paragrafami. Ostateczna realizacja wyniosła 72 828 300 tys. zł, czyli 96,5% planu po zmianach. Z tego w części krajowej 62 718 400 tys. zł, w części zagranicznej 10 109 900 tys. Zrealizowane w 2025 r. wydatki na obsługę długu były wyższe od wydatków poniesionych w roku 2024 o 7 037 000 tys. zł, to jest o 10,7%. Było to głównie wypadkową przyrostu obsługiwanego zadłużenia, niższego stanu i oprocentowania środków z konsolidacji, efektów przeprowadzonych zarówno w roku 2025, jak i 2024 transakcji SWAP związanych z zarządzaniem rozkładem kosztów pomiędzy latami oraz umocnieniem złotego względem euro i dolara.

Z obsługą długu wiążą się również dochody, które zostały zaplanowane w wysokości 8 035 200 tys. zł, natomiast realizacja wynosiła 8 461 700 tys. zł, to jest 105,3% kwoty z ustawy budżetowej, z czego na rynku krajowym 7 293 200 tys. zł, przede wszystkim z tytułu premii i odsetek od sprzedawanych obligacji skarbowych, a w części zagranicznej 1 168 500 tys. zł, głównie z tytułu odsetek od środków walutowych.

Przechodząc do przychodów i rozchodów budżetu państwa, czyli finansowania potrzeb pożyczkowych, potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa w roku 2025 ukształtowały się na poziomie 317 600 000 tys. zł wobec zakładanej w ustawie budżetowej kwoty 366 700 000 tys. zł, czyli były niższe o 46 000 000 tys. zł. To niższe wykonanie potrzeb pożyczkowych netto było wypadkową głównie niższych potrzeb z tytułu deficytu budżetu państwa o 13 100 000 tys. zł, niższych z tytułu deficytu budżetu środków europejskich o 14 600 000 tys. zł, z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych niższe o 40 400 000 tys. zł, pozostałych pozycji o 500 000 tys. zł, z drugiej strony wyższych potrzeb z tytułu zarządzania płynnością sektora publicznego o 5 100 000 tys. zł i zarządzania środkami europejskimi o 14 400 000 tys. zł.

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych netto była następująca. Na rynku krajowym skarbu papierów wartościowych dodatnie saldo w wysokości 269 100 000 tys. zł, finansowanie zagraniczne obejmujące obligacje na rynkach zagranicznych, kredyty w międzynarodowych instytucjach finansowych oraz pożyczki w ramach instrumentu RRF – wystąpiło dodatnie saldo w wysokości 39 300 000 tys. zł. Nastąpiła również zmiana środków budżetowych. Tutaj miało miejsce dodatnie saldo na poziomie 9 300 000 tys. zł, czyli oznacza to spadek stanu środków.

Teraz potrzeby pożyczkowe brutto, czyli suma potrzeb pożyczkowych netto i wykupu długu zapadającego w roku 2025 wyniosła łącznie 505 300 000 tys. zł wobec założonej w ustawie kwoty 553 000 000 tys. zł, czyli była niższa o 47 800 000 tys. zł głównie w związku z niższymi potrzebami netto.

Finansowanie potrzeb pożyczkowych brutto było następujące. Prefinansowanie w roku 2024... zamiany obligacji w kwocie 29 400 000 tys. zł, sprzedaż skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym to 398 600 000 tys. zł, a finansowanie zagraniczne, czyli sprzedaż obligacji, zaciągnięcie kredytów w instytucjach finansowych i pożyczki z RRF to jest 67... 68 000 000 tys. zł.

W wyniku zrealizowanej struktury finansowania potrzeb pożyczkowych główne parametry ryzyka długu Skarbu Państwa ukształtowały się następująco. Udział długu nominowanego w walutach obcych zmniejszył się z 23,1% na koniec roku 2024 do 20,4% na koniec 2025, pozostając zgodnie z założeniami strategii zarządzania długiem poniżej 25%. Natomiast średnia zapadalność długu Skarbu Państwa zmniejszyła się z 6,07% do 5,75% i również pozostawała zgodnie... na poziomie zgodnym z założeniami strategii, która zakładała, że średnia zapadalność będzie utrzymywana na poziomie co najmniej 5 lat.

Kilka słów na temat długu publicznego na koniec 2025 r. Państwowy dług publiczny, czyli definicja krajowa, wyniósł 1 913 050 000 tys. zł, co oznacza wzrost w 2025 r. o 302 100 000 tys. zł. Wzrost państwowego długu publicznego wynikał przede wszystkim

ze wzrostu zadłużenia podsektora rządowego o 296 300 000 tys. zł, w tym przede wszystkim skonsolidowanego zadłużenia Skarbu Państwa o 296 200 000 tys. zł, jak również ze wzrostu zadłużenia podsektora samorządowego o 5 800 000 tys. zł.

Teraz zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli definicja unijna. Zadłużenie na koniec roku wyniosło 2 335 200 000 tys. zł. Wzrost o 322 500 000 tys. zł wynikał przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia sektora rządowego, w tym skonsolidowanego zadłużenia Skarbu Państwa, czyli PDP, ale również funduszy zarządzanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego i podsektora samorządowego. W relacji do PKB państwowy dług publiczny wyniósł 49,48%. To jest dokładnie taka sama relacja, jak była zakładana we wrześniu w strategii zarządzania długiem, a instytucji rządowych i samorządowych 59,7%. To jest nieco niżej. We wrześniu było zakładane 59,8%. Dług Skarbu Państwa, czyli ta część długu, która wynika bezpośrednio z finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, na koniec 25 r. to 1 951 900 000 tys. zł (wzrost o 322 600 000 tys. zł). Nominalny wzrost długu Skarbu Państwa był głównie wypadkową potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa – 317 600 000 tys. zł, w tym głównie deficyt budżetu państwa 275 700 000 tys., zmniejszenia stanu środków na rachunkach budżetowych o 9 300 000 tys. zł, obligacji przekazywanych na podstawie innych ustaw niż ustawa o finansach publicznych (to jest wzrost o 17 900 000 tys. zł. Różnice kursowe zadziałały pomniejszająco na dług w kwocie 15 900 000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. dyrektor Departamentu Finansów i Spraw Publicznych Najwyższej Izby Kontroli Jarosław Borowski:

Szanowni państwo, NIK przeprowadziła badanie w odniesieniu zarówno do części 79, jak i 97 i 98. Jeśli chodzi o część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, tutaj ocena jest pozytywna. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa w tej części zostały zaplanowane i zrealizowane prawidłowo, wydatkowane na cele określone w ustawie budżetowej w ramach ustalonych limitów. Minister prowadził obsługę zobowiązań zaciągniętych i w bieżącym roku, i oczywiście w latach wcześniejszych, i dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zawartymi umowami.

Jeśli chodzi o część 97 – Przychody i rozchody związane z prefinansowaniem zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, tutaj ocena także jest pozytywna. Dodatkowo saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej było znacząco wyższe od zaplanowanego i korzystnie wpłynęło na ograniczenie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa.

Natomiast w odniesieniu do części 98 – Przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, NIK sformułował ocenę w formie opisowej. Ocena w formie opisowej oznacza, że składa ona się ze składowych ocen cząstkowych różnych obszarów, które nie są jednolite. I tak, jeśli chodzi o działania Ministra Finansów w zakresie zarządzania płynnością oraz finansowania potrzeb pożyczkowych przy wysokim deficycie budżetu, tutaj ocena jest pozytywna. Wszystkie potrzeby, które były zidentyfikowane, zostały sfinansowane, ale niższa ocena dotyczy wyłącznie realizacji finansowania potrzeb pożyczkowych. Nie obejmowała całości oceny polityki budżetowej ani jej długookresowych skutków dla stabilności finansów publicznych i kosztów obsługi długu. Do tego elementu Kolegium NIK odniosło się w analizie, przedstawiając to w tej szerszej perspektywie.

Jeśli chodzi o właśnie potrzeby pożyczkowe, to nastąpił dalszy znaczący ich wzrost o 76% w stosunku do roku poprzedniego. Decydujący wpływ na poziom tych potrzeb miał deficyt budżetu państwa zrealizowany w wysokości 275 700 000 tys. zł. NIK co do zasady corocznie prowadzi takie analizy porównawcze w okresie trzyletnim. Tutaj deficyt budżetu wzrósł w tym czasie ponad dwudziestokrotnie na przestrzeni lat 2022-2025, a wzrost ten wynikał z narastającej nierównowagi tempa wzrostu dochodów i wydatków budżetowych. Co istotne, wśród wydatków istotną część wzrostu stanowiły wydatki sztywne. To będzie stanowiło wyzwanie w kontekście niezbędnej konsolidacji finansów publicznych, jaka jest związana z poziomem... obecnym poziomem nierównowagi.

NIK ponownie, jak w latach poprzednich, oceniła negatywnie utrwalony model finansowania istotnej części zadań publicznych poza budżetem państwa, w szczególności z wykorzystaniem funduszy w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Po pierwsze, ten model przedstawia niepełny, czy generuje niepełny obraz finansów publicznych oraz osłabia przejrzystość i skuteczność kontroli parlamentarnej, powodując, że deficyt budżetowy nie odzwierciedla rzeczywistej skali nierównowagi finansowej sektora publicznego.

Po drugie, generuje dodatkowe koszty. Jeśli chodzi o ten aspekt pierwszy przejrzystości, to są podejmowane pewne działania, żeby te dane przynajmniej były dostępne dla szerokiego grona odbiorców i zostały przygotowane zmiany czy wprowadzone zmiany legislacyjne, które zwiększają zakres przejrzystości. To NIK oceniła pozytywnie. Natomiast tak, jak mówiłem, dostrzega to, że ten element finansowania pozabudżetowego generuje dodatkowe koszty. Te emisje, które dotychczas zostały dokonane, generują blisko 10 000 000 tys. zł dochodów... kosztów więcej, niż gdyby były finansowane bezpośrednio poprzez operacje realizowane w ramach stricte budżetu.

Chciałbym również wskazać, że zadłużenie Skarbu Państwa sięgnęło już blisko 2 000 000 000 tys. zł. Zwiększyło się w porównaniu do roku poprzedniego o ponad 320 000 000 tys. zł, to jest o blisko 20%. Wzrost długu był spowodowany oczywiście głównie finansowaniem potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa, w tym głównie deficytu. W ocenie NIK wysoka dynamika długu zwiększa wrażliwość budżetu na zmienność kosztów finansowania i zwiększa ryzyka, jakie wiążą się z zarządzaniem długiem. W porównaniu... państwowy dług publiczny wzrósł o blisko też 20%. W porównaniu z 2024 r. relacja państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto wzrosła z 43,9% do 48,9%. Tu wskazano, że było to spójne z tymi prognozami, które dokonano. Natomiast według zaktualizowanych prognoz ujętych w strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych na lata 2026-2029 relacja ta przekroczy poziom 55% w 2027 r., a w 2029 r. ma wynieść 59,5%. Tym samym istotnie wzrosły ryzyka związane z koniecznością zastosowania procedur ostrożnościowych i sanacyjnych, o których mowa w ustawie o finansach publicznych. NIK zwraca zatem uwagę, że potrzebne są działania zaradcze, które tym ryzykom będą przeciwdziałać. Narastanie zobowiązań, które jest widoczne od kilku lat, będzie wpływać ograniczająco na elastyczność zarządzania długiem Skarbu Państwa, w szczególności w wyniku kumulacji zapadalności zobowiązań oraz konieczności ich refinansowania w określonych terminach, co zwiększa wrażliwość finansów publicznych na ewentualne pogorszenie warunków rynkowych i ocenę sytuacji finansowej państwa przez inwestorów zewnętrznych. Natomiast w 2027 r. minister finansów realizował zadania związane z zarządzaniem długiem na podstawie zasad określonych w obowiązującej na ten rok strategii zarządzania długiem. Ta polityka skutecznie utrzymywała kluczowe wskaźniki ryzyka w wyznaczonych granicach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o bardzo skrótowy koreferat pana posła Orlińskiego. Mamy jeszcze jeden punkt poza tym, a Komisja o 12.00, więc bardzo proszę o ograniczenie dyskusji.

Poseł Mirosław Adam Orliński (PSL-TD):

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, rzeczywiście kompleksowa, szczegółowa informacja tutaj pana dyrektora. W ustawie budżetowej na 2025 r. wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowane były na kwotę 75 000 000 tys. – na rynku krajowym 62 500 000 tys., na rynkach zagranicznych 13 000 000 tys. Potem w ramach tego działu następowały pewne przesunięcia pomiędzy rozdziałami. Ostateczna realizacja wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa w 2025 r. wyniosła 72 000 000 tys. (ponad), co stanowiło 96,5% planu po zmianach – 62 700 000 tys. na rynku krajowym, na rynkach zagranicznych ponad 10 000 000 tys. Rzeczywiście, ogólnie konkludując, obsługa długu Skarbu Państwa obejmuje te wszystkie wydatki związane z terminową obsługą zobowiązań Skarbu Państwa, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Wydatki mają charakter obligatoryjny. Wynikają z zawartych umów emisji skarbowych papierów wartościowych, zaciąganych kredytów pożyczek, a celem tego wszystkiego jest realizowanie i zapewnienie ciągłości finansowania potrzeb pożyczkowych państwa. Wszystko jest tutaj dokładnie opisane i zostało już powiedziane. Oceniamy pozytywnie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Posel Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja już może tylko poproszę później o pisemne odpowiedzi, bo nie mamy czasu, ale chodzi mi o taką rzecz. Warte zauważenia jest zwiększone finansowanie długu ze strony krajowej, a dużo mniejsze ze strony zagranicznej, co jest pozytywnym. Na tym pozytywy się kończą, bo już nie będę się wypowiadał na temat wielkości przyrostu, ale tę ocenę mogą zaburzyć dwie rzeczy, czyli ile środków finansowych wykorzystano z KPO do zapełnienia potrzeb pożyczkowych w roku 2025, bo to jest przesunięcie tego w czasie, czyli jaka to jest wielkość, i druga rzecz, na ile wpłynie zaburzenie tych proporcji finansowania długu zagranicznego i krajowego, jeśli weźmiemy pod uwagę pożyczkę z KPO i pożyczkę SAFE. Proszę o pisemne odpowiedzi...

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dobrze.

Posel Henryk Kowalczyk (PiS):

...bo rzeczywiście zdaje sobie sprawę, że nie mamy czasu.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że odpowiedzi na piśmie ministerstwo przygotuje dla pana przewodniczącego, do wiadomości Komisji także. Nie widzę zgłoszeń.

Uznaję zatem, że rozpatrzyliśmy tę część budżetową.

Przechodzimy do pkt 2 – informacja o poręczeniach i gwarancjach. Proszę bardzo panią minister o zaprezentowanie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2025 r. przez Skarb Państwa, a także niektóre osoby prawne, Bank Gospodarstwa Krajowego. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, poproszę panią dyrektorkę Agnieszkę Szczepaniak o takie skróte przedstawienie najważniejszych informacji w stosunku do materiału, który został przekazany. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę. Ja tylko poinformuję, że jest z nami także pan Mateusz Olczak, dyrektor Departamentu Gwarancji i Poręczeń BGK.

Zastępca dyrektora Departamentu Gwarancji i Poręczeń Ministerstwa Finansów Agnieszka Szczepaniak:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam przyjemność przedstawić informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa i BGK w roku 2025. W roku 2025 Skarb Państwa udzielił gwarancji na łączną kwotę 117 000 000 tys. zł i były to w podziale gwarancje na wsparcie działań inwestycyjnych realizowanych w ramach infrastruktury drogowej w ramach Krajowego Funduszu Drogowego oraz realizowanej modernizacji infrastruktury kolejowej przez PKP Polskie Linie Kolejowe. Na te cele gwarancje wyniosły 13 800 000 tys. zł. W ramach realizacji działań na rzecz obronności gwarancjami zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych. Tutaj łączna kwota gwarancji wyniosła 54 200 000 tys. zł. Gwarancjami Skarbu Państwa zostały również objęte zobowiązania BGK zaciągnięte na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (tutaj gwarancje na łączną kwotę 38 700 000 tys. zł) oraz zaciągnięte również przez BGK na rzecz Funduszu Pomocy (łączna kwota gwarancji 10 400 000 tys. złotych). Potencjalne niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych jak gdyby historycznie do i łącznie z tymi udzielonymi w roku 2025 według stanu na koniec roku 2025 wyniosły 713 200 000 tys. zł. Skarb Państwa w roku 2025, podobnie jak i w roku 2024, nie wydatkował z środków budżetowych w związku z realizacją udzielonych gwarancji. Z kolei Bank Gospodarstwa Krajowego w roku 2025 w ramach programu wspierania przedsiębiorczości udzielił ponad 106 tys. gwarancji na łączną kwotę ponad 38 000 000 tys. zł. W tym było ponad 84 tys. gwarancji w ramach linii gwarancyjnej de minimis na łączną kwotę blisko 32 000 000 tys. zł. Dziękuję, to tyle ode mnie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń. W związku z tym proponuję przyjęcie tej informacji. Nie słyszę sprzeciwu.

Uznaję zatem, że przyjęliśmy informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2025 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne, Bank Gospodarstwa Krajowego.

Zostało nam jeszcze wybór... został nam jeszcze wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, żeby pani poseł Zofia Czernow była sprawozdawcą Komisji do tego druku, do tej informacji. Pani poseł się zgadza. Nie słyszę sprzeciwu. Uznaję zatem, że Komisja wybrała panią Zofię Czernow na sprawozdawcę Komisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie. Protokół będzie dostępny w Biurze Komisji w Kancelarii Sejmu.

3 minuty przerwy, bo zaczynamy za chwilę kolejne posiedzenie wspólne, nawiasem mówiąc, z Komisją Infrastruktury... Nie, Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Tak jest, dziękuję.